

ปัญหาการทำมาดิด

โดย

อ.ปราโมทย์ ศรีอุทัย

ปัญหาการทำมาลิด

โดย อ.ปราโมทย์ ศรีอุทัย

حُسْنُ الْمَقْصِدِ فِي عَمَلِ الْمَوْلِدِ

นี้ คือ ชื่อหนังสือของท่านอัส-สะยูญีย์ (สิ้นชีวิตปี ฮ.ศ. 911) นักวิชาการผู้ได้ชื่อว่าเป็น “มูญตะฮิด” ท่านสุดท้ายได้เขียนขึ้น เพื่อสนับสนุนแนวคิดการทำมาลิดหรือพิธีกรรมเฉลิมฉลองวันคล้ายวันเกิดท่านศาสดามุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะซัลลัม ว่าเป็นเรื่องดีงามควรปฏิบัติหรืออีกนัยหนึ่ง เป็น “บิอะฮ์ หะซะนะฮ์” ...

หนังสือนี้ ถูกบรรจุอยู่ในเล่มที่ 1 หน้า 292-305 ของหนังสือชุดรวมเล่มการตอบปัญหาของท่านอัส-สะยูญีย์ที่มีชื่อว่า “อัล-หาวีย์ ลีล ฟีตาวีย์” ...

เช่นเดียวกันกับท่านเชคมุหัมมัด บิน อะละวี อัล-มักกี นักวิชาการชาวอรัญญ์ หลังท่านหนึ่งที่ได้เขียนหนังสือขึ้นมาเล่มหนึ่ง มีความหนาประมาณ 40 หน้า, ในหนังสือเล่มนี้ ท่านเชคมุหัมมัด บิน อะละวี ได้อ้าง “เหตุผล” รวม 21 ประการเพื่อยืนยันว่า การจัดงานฉลองวันเกิดของท่านศาสดา ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะซัลลัม เป็นสิ่งที่ชอบและควรปฏิบัติ ...

เช่นเดียวกับท่านหัจญีชีรอญุดดีน อับบาต แห่งอินโดนีเซีย ที่ได้เขียนหนังสือรวมเล่มชื่อ “มัศอะละฮ์ อุกามา” ซึ่งในหนังสือดังกล่าว ท่านหัจญีชีรอญุดดีน ก็ได้อ้าง “เหตุผล” มากมายหลายประการมาสนับสนุนการทำมาลิด ซึ่งเราจะหาอ่านได้จากฉบับคำแปลที่ชื่อว่า “ข้อโต้แย้งปัญหาศาสนา” ของท่านอาจารย์อัब्ดุลการิม วันแอเลาะ .. เล่มที่ 1 หน้า 98-125 ...

.....๑๓๑

แต่, จากหนังสือที่ได้เอ่ยชื่อมาเหล่านี้ ที่ผมเห็นว่า “เข้าท่า” ที่สุด และเป็น “วิชาการ” ที่สุดก็คือ หนังสือ “حَسْنُ الْمَقْصِدِ فِي عَمَلِ الْمَوْلِدِ” ของท่านอัส-สะยูญีย์ที่ผมระบุชื่อมาข้างต้น ...

ส่วนหนังสืออีก 2 เล่มที่เหลือ หรือหนังสืออื่นๆที่เขียนขึ้นมาเพื่อส่งเสริมการทำมาลิด ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเรื่องของการอ้าง “เหตุผล” (มิใช่หลักฐาน) มา

สนับสนุนเรื่องนี้ .. ซึ่งแน่ละ, จะไปค้นหา “หลักฐาน” เรื่องการทำมาเลิดที่ไหนมา อ้างอิงได้ ?, .. ในเมื่อพิธีกรรมมาเลิดนี้ ถูกก่อกำเนิดขึ้นมาในประเทศอียิปต์ประมาณปี ฮ.ศ. 362 .. (คือหลังจากท่านนบีย็ ค็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิวะซัลลัม ได้ตายไปแล้วตั้ง 352 ปี) .. โดยสุลฏอนอัล-มุอิซ ลิตินิลลาฮ์ แห่งวงศ์ฟาฏิมียะฮ์ ซึ่งเป็น “กษัตริย์ชีอะฮ์” ที่ปกครองประเทศอียิปต์ในยุคนั้นเป็นผู้ริเริ่มขึ้นมา ด้วยเหตุผลที่นักประวัติศาสตร์บันทึกไว้ว่า เพื่อ “หวังผลแห่งการปกครอง” .. อันเป็นเรื่องของการเมือง ...

สำหรับผู้ที่จะประสงค์จะศึกษาหาความเข้าใจ --- ด้วยใจเป็นธรรม --- เกี่ยวกับเรื่องพิธีกรรมมาเลิดว่า เป็นเรื่องที่ควรปฏิบัติหรือไม่อย่างไร ? นั้น .. ก่อนอื่น ก็ให้ท่านลองถามตัวเองดูก่อนว่า เรื่องการจัดงานมาเลิดเพื่อเฉลิมฉลองวันเกิดของท่านนบีย็ ค็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิวะซัลลัม ที่นิยมจัดกันเป็นพิเศษในประเทศไทยนั้น เป็นปัญหาขัดแย้งใช่หรือไม่ ? ...

ถ้าท่านตอบว่าใช่, ผมก็มองไม่เห็นประโยชน์ใดๆเลยที่ท่านจะไปยึดติดกับ “เหตุผล” อันมากมายที่ผู้เขียนหนังสือส่งเสริมให้ทำมาเลิดบางคน (หรือแทบจะทุกคน) อ้างขึ้นมา เพื่อสนับสนุนเรื่องการทำมาเลิด .. トラบใดก็ตามที่ท่านผู้เขียนหนังสือเหล่านั้น ยังไม่สามารถหาสิ่งที่เรียกกันว่า “หลักฐาน” มายืนยันแนวคิดของตนได้ ...

ทั้งนี้ ก็เพราะในมุมตรงข้ามกับผู้ส่งเสริมการทำมาเลิด เราก็ปฏิเสธไม่ได้ว่ามีนักวิชาการ --- ทั้งในอดีตและปัจจุบัน --- จำนวนมากที่คัดค้านเรื่องการทำมาเลิด ! และพวกเขาก็มี “เหตุผล” ของพวกเขา มาหักล้างเหตุผลของฝ่ายสนับสนุนได้ เช่นเดียวกัน ...

การ “หักล้าง” กันด้วยเหตุและผล มิใช่เป็น “ทางออกที่ถูกต้อง” ของการแก้ไขปัญหาขัดแย้งตามหลักการและบทบัญญัติศาสนา ..ไม่ว่าในเรื่องการทำมาเลิดหรือเรื่องอะไรก็ตาม ...

ถ้าอย่างนั้น อะไรเล่าคือ “ทางออกที่ถูกต้องในเรื่องนี้” ? ...

แน่นอน, คำตอบก็คือ การกลับไปหาkitabulลอฮ์ และซุนนะฮ์ของท่านรอซูลุลลอฮ์ ค็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิวะซัลลัม --- ดังคำบัญชาของพระองค์อัลลอฮ์ ซ.บ. --- คือสิ่งเดียวที่จะแก้ไขปัญหาขัดแย้งของศาสนาได้ สำหรับผู้ที่ “มีอีมานต่ออัลลอฮ์ และวันอาคิเราะฮ์” .. ดังคำกล่าวของพระองค์อัลลอฮ์ ซ.บ. อีกเช่นกัน ...

ประวัติศาสตร์อิสลามเคยบันทึกไว้ (แม้จะด้วยสายรายงานที่ค่อนข้างอ่อน) ว่า เมื่อตอนที่ท่านศาสดาสันชีพนั้น บรรดาเศาะหาบะฮ์ต่างก็ขัดแย้งกันในเรื่องสถานที่ฝังศพของท่าน, บางคนบอกว่าให้นำท่านไปฝังที่นครมักกะฮ์, บางคนบอกว่าให้ฝังท่านที่ญะบะเราะฮ์ในนครมะดีนะฮ์ร่วมกับบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่าน, บางคนบอกว่าให้นำท่านไปฝังที่บัยตุลมักกะฮ์ที่นครเยรูซาเล็ม -- (จากหนังสือ “ตัวะห์ฟะตุล อะหฺวะซี” เล่มที่ 4 หน้า 98) -- โดยแต่ละฝ่ายต่างก็อ้าง “เหตุผล” ที่น่าเชื่อถือ มาสนับสนุนทัศนะของตนด้วยกันทั้งสิ้น ...

แน่ละ หากจะตัดสินข้อขัดแย้งในครั้งนั้นตาม “เหตุผล” ของแต่ละฝ่าย ก็ยากที่จะหาข้อยุติให้เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายได้ ...

จนกระทั่งเมื่อท่านอับูบักรฺ ร.ฎ. ได้อ้าง “ซุนนะฮ์” ในเรื่องนี้ .. อันได้แก่คำสั่งของท่านศาสดาเองที่ว่า ... مَا قُبِضَ نَبِيٌّ إِلَّا دُفِنَ حَيْثُ يُقْبَضُ ... “ผู้เป็นนบีนั้น ดายที่ไหนดายให้ฝังที่นั่น” .. (ดังการบันทึกของท่านอัส-ติรมีซี จากท่านหญิงอาอิชะฮ์ ร.ฎ. หะดีษที่ 1018, และท่านอิบน์มาญะฮ์ จากท่านอิบน์ อับบาซ ร.ฎ. หะดีษที่ 1628 ซึ่งสำนวนข้างต้นเป็นสำนวนจากการบันทึกของท่านอิบน์ มาญะฮ์) ข้อขัดแย้งต่างๆในเรื่องนี้จึงยุติลงด้วยดี เพราะ “ซุนนะฮ์” ของท่านนบี ที่พวกเขา — บรรดาเศาะหาบะฮ์ — ต่างก็เคารพเทิดทูนและพร้อมที่จะปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดตลอดเวลา ...

แล้วพวกเราละ ! พร้อมที่จะปฏิบัติตามและยอมรับซุนนะฮ์เป็นตัวตัดสินปัญหาขัดแย้ง .. เหมือนบรรดาเศาะหาบะฮ์เหล่านั้นแล้วหรือยัง ? ...

๒ ถ้าเราจะพิจารณาพฤติกรรมของมุสลิมเราในส่วนที่เกี่ยวข้องกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะซัลลัม --- ในแง่ของการให้ความสำคัญ, ให้ความรัก, ให้เกียรติต่อท่าน --- ในทางปฏิบัติเท่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ก็จะแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ ...

(1). การให้ให้ความสำคัญ, ความรัก, และให้เกียรติใน “ตัว” ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะซัลลัม, และ “วิธีการ” แสดงความรักและการให้เกียรติในตัวท่าน ...

(2). การให้ความสำคัญกับ “วันเกิด” .. และ “วิธีการ” แสดงการให้เกียรติวันเกิดของท่าน ...

ทั้ง 2 ประการนี้ ตามหลักการแล้วไม่เหมือนกัน, แต่คนส่วนใหญ่กลับมองเป็น “คนละเรื่องเดียวกัน” ...

สำหรับข้อแรก คือความรักใน “ตัว” ท่านนบีؐ นั้น ข้อนี้ไม่มีความขัดแย้งใดๆ ไม่ว่าจากมุสลิมกลุ่มซุนหนี่, ชีอะฮ์, หรือกลุ่มไหนว่า เป็นเป็นบทบัญญัติที่จำเป็นสำหรับมุสลิมผู้มีอิหม่านทุกคน จะต้องรักและให้เกียรติในตัวท่าน, ใช่ว่าเพียงแต่แค่นั้น แต่จะต้องรักท่านให้มากกว่ารักตัวเอง, มากกว่ารักพ่อแม่หรือลูกๆ ของตัวเอง, และมากกว่ารักมนุษย์ทุกคนในโลกด้วยซ้ำไป ...

ท่านศาสดา คือลัลลอฮุ อะลัยฮิอะซัลลัม ได้กล่าวว่า ...

لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ

“คนใดจากพวกท่านจะยังไม่ศรัทธา จนกว่าฉัน (หมายถึงท่านนบี) จะเป็นที่ยรักของเขา ยิ่งกว่าพ่อแม่ของเขา, ลูกๆ ของเขา, และยิ่งกว่ามนุษย์ทั้งมวล” ..

(บันทึกโดยท่านบุคอรี หะดีษที่ 15, และท่านมุสลิม หะดีษที่ 70/44)

ประเด็นต่อมาก็คือ เมื่อเรารักท่านนบีแล้ว “วิธีการ” ที่จะแสดงออกถึงความรักและให้เกียรติในตัวท่านตามบทบัญญัติล่ะ เราจะต้องปฏิบัติอย่างไร ? ...

เรื่องนี้ พระองค์อัลลอฮ์ ซ.บ. ได้ทรงกำชับไว้ในอัล-กุรอานหลายต่อหลายโองการ อาทิเช่น ...

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ

“ผู้ใดที่เคารพเชื่อฟังรอซูล แน่نون เขาเคารพเชื่อฟังอัลลอฮ์ด้วย”

(จากซูเราะฮ์ อัน-นิซาฮ์ อายะฮ์ที่ 80)

หรือจากโองการที่ว่า ...

وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا

“และสิ่งใดที่รอซูลนำมาให้พวกสุเจ้า ก็จงรับไปปฏิบัติ, และสิ่งใดที่รอซูลห้ามพวกสุเจ้า ก็จงยุติ” ..

(จากซูเราะฮ์ อัล-หัจรฺ โองการที่ 7)

หรือจากโองการที่ว่า ...

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ

“จงบอกเถิด (โอ้ มุหัมมัด) ว่า หากพวกสุเจ้ารักอัลลอฮ์ ก็จงปฏิบัติตามฉัน แล้วอัลลอฮ์ก็จะรักพวกสุเจ้า และพระองค์จะอภัยโทษแก่พวกสุเจ้า” ..

(จากซูเราะฮ์ อาลิ อิมรอน โองการที่ 30)

หรือจากโองการที่ว่า ...

فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

“ดังนั้น บรรดาผู้ที่ฝ่าฝืนคำสั่งของเขา (มุหัมมัด) พึงระวังเคราะห์ร้ายจะบังเกิดกับพวกเขา, หรือการลงโทษทัณฑ์อันเจ็บปวดจะประสบต่อพวกเขา” ...

(จากซูเราะฮ์ อัน-นุร โองการที่ 63)

หรือจากโองการที่ว่า ...

فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا

“แล้วเมื่อพวกสุเจ้าขัดแย้งกันในเรื่องใด ดังนั้น จงนำมันกลับไปหาอัลลอฮ์ (คือ คัมภีร์อัล-กุรอาน) และรอซูล (คือ ตัวท่านศาสดาเองหรือขุนนะฮ์ของท่าน) หากพวกสุเจ้าศรัทธาต่ออัลลอฮ์และวันอาคิเราะฮ์จริง, นั่นคือ สิ่งที่ดีที่สุด และเป็นการกลับ (คือ ทางออก) ที่ดีที่สุดด้วย” ...

(จากซูเราะฮ์ อัน-นิซาฮ์ โองการที่ 59) ...

หรือจากหะดีษของท่านรอซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะซัลลัมเองที่กล่าวว่า ..

مَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ فَسِيرَیْ اخْتِلَافًا كَثِيرًا فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمَهْدِيِّينَ مِنْ بَعْدِي عَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِدِ

“พวกท่านคนใดที่ยังมีชีวิตอยู่ ต่อไปเขาก็จะได้เห็นความขัดแย้งเกิดขึ้นอย่างมากมาย ดังนั้น หน้าทีของพวกท่านก็คือ การปฏิบัติตามซุนนะฮ์ของฉัน, และซุนนะฮ์ของคอลีฟะฮ์ผู้ปราดเปรื่องและทรงคุณธรรมหลังจากฉัน, จงกัณมัน (ซุนนะฮ์ของฉัน และซุนนะฮ์ของคอลีฟะฮ์ของฉัน) ให้แน่นด้วยฟันกราม ..”

มีไหม .. หลักฐานที่ว่า ให้เราปฏิบัติตามทัศนะของใครก็ได้เมื่อเกิดขัดแย้ง ? ..

หลักฐานต่างๆเหล่านี้ ไม่ใช่หลักฐานเรื่องความรักและให้เกียรติ “วันเกิด” ท่านศาสดา แต่เป็นหลักฐานเรื่องความรักและการให้เกียรติ “ตัว” ท่านศาสดาเองโดยปราศจากข้อขัดแย้งจากนักวิชาการท่านใดทั้งสิ้น ...

ถ้าหรับ “วิธีการ” แสดงความรักและให้เกียรติ “ตัว” ท่านศาสดาดังหลักฐานข้างต้นนั้น ตัวอย่างที่ดีที่สุดของสิ่งที่กล่าวมานี้ทั้งหมด ก็คือพฤติกรรมของบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านศาสดาเองในอดีต ...

การแสดงออกถึงความรักที่มีต่อ “ตัว” ท่านศาสดาตามแบบฉบับของบรรดาเศาะหาบะฮ์ก็คือ การปฏิบัติตามท่าน, เชื่อฟังท่าน, กระทำตามคำสั่งของท่าน, ละเว้นข้อห้ามของท่าน, ฟ้นฟูซุนนะฮ์ของท่านทั้งที่ลับและที่แจ้ง, เผยแผ่สารของท่าน, เสียสละเพื่อท่านและเพื่อสิ่งเหล่านี้ทั้งกาย วาจา และใจ, และหันกลับไปหา “ซุนนะฮ์” ของท่านเมื่อยามเกิดความขัดแย้งในระหว่างพวกเขา และต้องการจะยุติมัน... ซึ่งการกระทำสิ่งต่างๆดังกล่าวข้างต้นนี้ได้ พวกท่านจะปฏิบัติมันเท่าที่พวกท่านสามารถและโอกาสอำนวยให้ โดยไม่ได้จำกัดเวลา, ไม่จำกัดสถานที่, และไม่ได้กำหนดรูปแบบใดๆขึ้นมาเองโดยพลการ ...

ส่วนวิธีการแสดงความรักหรือให้เกียรติท่านด้วยรูปแบบ “ประจบสอพลอ” ดังที่นิยมปฏิบัติกันในปัจจุบัน .. อย่างเช่น การยืนขึ้นเพื่อเป็นการให้เกียรติเมื่อเห็นท่าน ... ปรากฏว่า ในกรณีนี้ เป็นสิ่งที่ท่านศาสดารังเกียจนบรรดาเศาะหาบะฮ์ “แหยง” และไม่กล้าปฏิบัติต่อท่าน ดังรายละเอียดที่ผมจะเขียนชี้แจงในตอนหลัง อินชาอัลลอฮ์

ที่น่าสังเกตอีกอย่างหนึ่งก็คือ ไม่ว่าพวกเขาจะมีความรักในตัวท่านศาสดามากมายสักเพียงใดก็ตาม แต่ก็ไม่เคยปรากฏว่า จะมีเศาะหาบะฮ์ท่านใดแสดงออกถึง

ความรักและให้เกียรติท่าน ด้วยการจัดงานเฉลิมฉลองวันเกิดให้แก่ท่านเสียใหญ่โตอย่าง
ที่เรียกกันว่า “การทำมาลิด” เหมือนพวกเราบางคนในปัจจุบัน ...

ส่วนการให้ความสำคัญต่อ “วันเกิด” ของท่านศาสดา ด้วยการจัดงานมาลิด
หรือพิธีกรรมเฉลิมฉลองวันเกิดของท่าน, เมื่อพิจารณาให้ดีจะเห็นว่า ทั้ง “เป้าหมาย”
และ “วิธีการ” ของมัน แตกต่างกับ “เป้าหมาย” และ “วิธีการ” แสดงความรักใน
“ตัว” ท่านดังที่กล่าวมาแล้ว ...

ทั้งนี้ เพราะการจัดงานมาลิด ถือเป็นพิธีกรรม “ใหม่” ที่ถูกริเริ่มขึ้นมาหลังจาก
ปี ฮ.ศ. 362, โดยมี “เป้าหมาย” เพื่อให้ความสำคัญและให้เกียรติกับกับ “วันเกิด”
ของท่านนบี, .. แล้วยังมี “วิธีการ” และ “รูปแบบ” การให้เกียรติเป็นลักษณะ
พิเศษเฉพาะตัว ซึ่งเท่าที่เห็นทำกันมาก็คือหากมีการจัดกันที่บ้าน ก็จะมีการร่วมกัน
อ่านหนังสือ “บรฺซันญียฺ” หรือ “บุรฺดะฮ์” .. อันเป็นบทร้อยกรองบรรยายถึงชีวประวัติ
ของท่าน .. และเมื่อถึงตอนที่กล่าวถึงการกำเนิดของท่านนบี ทุกคนก็จะลุกขึ้นยืน
พร้อมๆกัน นัยว่าเพื่อให้เกียรติท่าน (แถมบางคนยังเชื่อว่า ท่านนบีจะมาร่วมปรากฏตัว
และสัมผัสมือกับพวกเขาในขณะนั้นด้วย หลายคนจึงยืนในลักษณะแบมือออกเพื่อรับ
การ “สัมผัสมือ” กับท่านนบี) ... และหลังจากการอ่านคุอาที่ถูกร้อยกรองขึ้นอย่าง
ไพเราะเพราะพริ้งและยืดยาวจบลง ก็จะมีการร่วมรับประทานอาหารกันเป็นการส่ง
ท้าย, ... แล้วยังมีบางท้องถิ่นที่เมื่อเสร็จพิธีมาลิดแล้ว ยังมีการแจก “จาค” คือของชำร่วย
อันเป็นขนมต่างๆที่ถูกใส่ในหม้อหรือถังน้ำใบเล็กๆหุ้มด้วยกระดาษแก้วสวยงาม ให้ผู้
มาร่วมงานมาลิดได้ถือติดไม้ติดมือกลับไปฝากลูกหลานที่บ้านอีกต่างหาก ..

ต่อมา การทำมาลิดด้วยวิธีการดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ก็ได้ขยายตัวออกไปในบาง
ท้องถิ่นด้วยการจัดให้มีพิธีกรรมมาลิดและอ่านหนังสือบรฺซันญียฺใน “ทุกงานเลี้ยง” ที่
จัดขึ้น .. ไม่ใช่เฉพาะในวันเกิดท่านนบีเพียงอย่างเดียว แต่ยังแพร่ระบาดและ
ครอบคลุมไปถึงงานแต่งงาน, การทำอะเกะฮ์, การขึ้นบ้านใหม่ และไม่เว้นแม้แต่ใน
การทำบุญ (??) บ้านคนตาย โดยที่นอกจากจะไม่มีเสียงกีดค้านใดๆแล้ว ยังได้รับความ
ร่วมมือและสนับสนุนจากผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็น “ท่านผู้รู้” ในท้องถิ่นเป็นอย่างดีอีกด้วย ...

ที่กล่าวมานี้ คือรูปแบบการทำมาลิด ที่จัดขึ้นในประเทศไทย, --- โดยเฉพาะใน
ภาคใต้ --- เข้าใจว่า ในต่างประเทศ แม้แต่ประเทศอียิปต์อันเป็นต้นกำเนิดของงานมา

ลิดเอง ก็คงจะไม่มี การอ่านหนังสือบารุชัญญ์, หรือการแจกจ่าย, หรือการเดิน “กิน” งานเมาลิดวันละ 4-5 บ้านหรือมากกว่านั้น .. อย่างในประเทศไทยแน่ๆ ...

การให้เกียรติและให้ความสำคัญกับ “วันเกิด” ของท่านนบีด้วยวิธีการดังกล่าว ถือเป็นรูปแบบที่มุสลิมยุคแรกอันถือว่าเป็นยุคที่เลอเลิศที่สุด คือ ยุคของท่านศาสดาเอง, ยุคของเศาะหาบะฮ์, ยุคของตาบิอิน, ยุคของตาบิอิตตาบิอิน หรือยุคหลังจากนั้นมาอีกร่วมร้อยกว่าปี ไม่เคยมีใครรู้จัก “วิธีการ” แสดงความรักต่อตัวท่านนบีหรือต่อวันเกิดของท่านนบีในรูปแบบนี้มาก่อนเลย .. ด้วยมติเอกฉันท์ของนักวิชาการ ...

ด้วยเหตุนี้ จึงมิใช่เรื่องแปลกที่มีนักวิชาการจำนวนมากคัดค้านพิธีกรรมเมาลิด และมองว่า การทำเมาลิด ถือว่าเป็น “อุตริกรรม” หรือเป็น “บิอะฮ์ที่ต้องห้าม” ..

การคัดค้านดังกล่าว มิใช่เพียงจะมีขึ้นในยุคหลังๆนี้เท่านั้น แต่ปรากฏว่ามีขึ้นตั้งแต่มีการริเริ่มพิธีกรรมเมาลิดในประเทศอียิปต์ยุคแรกด้วยซ้ำไป ... ดังที่ผู้เขียนประวัติงานเมาลิดแทบทุกท่าน ต่างก็ได้บันทึกเอาไว้ว่า พิธีกรรมเมาลิดในประเทศอียิปต์อันเป็นแหล่งกำเนิด ต้องล้มลุกคลุกคลานอยู่หลายครั้ง กว่าผู้ที่นิยมในพิธีกรรมดังกล่าวนี้จะพยายามอนุรักษ์มันไว้อย่างสุดความสามารถ แล้วสืบทอดมาจนถึงปัจจุบันในที่สุด ...

หากจะมีการอ้างว่า ... งานเมาลิดที่จัดขึ้นมิใช่มีเป้าหมายเพื่อให้เกียรติวันเกิดของท่านศาสดาเป็นการเฉพาะหรือ แต่เป้าหมายจริงๆก็เพื่อเป็นการแสดงความรักและให้เกียรติตัวท่านศาสดานั้นแหละ .. เพียงแต่มา “กำหนด” จัดงานแสดงความรักขึ้นในวันที่ตรงกับวันเกิดของท่านเท่านั้น เพราะถือว่า วันเกิดของท่านเป็นวันที่มุสลิมทุกคนควรจะได้ปลื้มยินดีในความโปรดปรานที่พระองค์อัลลอฮ์ ซ.บ. ทรงให้ท่านศาสดาถือกำเนิดมาในวันนั้น .. และสิ่งที่มีการปฏิบัติกันในงานเมาลิด ก็ล้วนเป็นสิ่งที่ศาสนาส่งเสริมทั้งสิ้น อาทิเช่น การเลี้ยงอาหาร, การอ่านหนังสือชีวประวัติของท่าน, การอ่านอัล-กรุอ่าน, การซิกรุลลอฮ์ เป็นต้น ...

ก็ขอเรียนว่า ข้ออ้างดังกล่าวนี้แหละ จะยิ่ง “ตอกย้ำ” ความเป็น “บิอะฮ์ตามบทบัญญัติ” อันเป็นเรื่องต้องห้ามของงานเมาลิดให้เด่นชัดยิ่งขึ้น ...

จริงอยู่, ความรักและการให้เกียรติท่านนบีเป็นสิ่งที่ดี และสิ่งที่มีการปฏิบัติกันในงานเมาลิดดังที่กล่าวมานั้นโดยหลักการทั่วไป ก็เป็นสิ่งที่ดีและเป็นเรื่องที่ศาสนา

ส่งเสริม แต่เราต้องไม่ลืมว่า สิ่ง “ดี” ใดๆที่จะถือว่าเป็นสิ่งที่ดี ก็ต่อเมื่อเราปฏิบัติให้ถูกต้องตามกาลเทศะของมันด้วย ...

หากปฏิบัติให้ผิดกาลเทศะเมื่อไร สิ่ง “ดีๆ” ก็อาจจะกลายเป็น “สิ่งไม่ดี” ได้เช่นเดียวกัน ...

และดังได้กล่าวมาแล้วในหน้าที่ 6 ว่า การแสดงออกถึงความรักและการให้เกียรติท่านศาสดาตามแบบฉบับที่ถูกต้องของบรรดาเศาะหาบะฮ์นั้น หลักใหญ่ของมันก็คือ การ “ปฏิบัติตามและฟื้นฟูสุนนะฮ์ของท่าน” อย่างเคร่งครัดเท่าที่สามารถและโอกาสอำนวยให้ โดยพวกท่านจะไม่เคยไปกำหนดเวลา, กำหนดสถานที่, หรือกำหนดรูปแบบใดๆเพื่อแสดงความรักท่านศาสดาขึ้นมาเองโดยพลการอย่างพวกเราเลย ...

ท่านเชคอะลีย์ มะห์ฟูศ ได้กล่าวไว้ในหนังสือ “อัล-อิบดาอฺ ฟิ มะญูรอ อัล-อิบติดาอฺ” ของท่าน หน้าที่ 281 ว่า ...

فَإِنَّ السَّلَفَ الصَّالِحَ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ عَادَةٌ بِتَخْصِيصِ يَوْمٍ أَوْ لَيْلَةٍ بِالْعِبَادَاتِ إِلَّا إِذَا ثَبَتَ ذَلِكَ عَنِ النَّبِيِّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ وَصَحَابَتِهِ الْكِرَامِ فَجَاءَ بَعْدَهُمْ هَؤُلَاءِ وَعَكَسُوا الْحَالَ

“บรรดาบรรพชนผู้ทรงคุณธรรมยุคแรกๆนั้น ปกติแล้วพวกเขาจะไม่เคยไป “กำหนด” วันไหนหรือคืนไหนเพื่อทำอิบาดะฮ์ใดๆเป็นพิเศษเลย นอกจากจะมีหลักฐาน “กำหนด” ชัดเจนมาจากท่านรอซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะซัลลัมหรือจากเศาะหาบะฮ์ผู้ทรงเกียรติของท่านเท่านั้น .. แล้วต่อมา ชนยุคหลังจากพวกท่านก็ได้มาเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์ดังกล่าว (โดยการกำหนดวันเวลา, สถานที่ หรือรูปแบบในการทำอิบาดะฮ์หรือทำความดีใดๆกันเองโดยพลการ) ...

สรุปแล้ว การทำ “สิ่งดี” ตามหลักการศาสนา จึงตั้งอยู่บนพื้นฐาน 2 ประการคือ ...

1. ทำสิ่งดีนั้นให้ถูกต้องตามกาลเทศะของมัน ...
2. อย่าไปกำหนดเวลา, สถานที่, หรือรูปแบบการทำความดีใดๆเอาเองโดยพลการ หากศาสนาไม่ได้กำหนดสิ่งดังกล่าวเอาไว้ในการทำ ความดีนั้นๆ ...

หากขาดพื้นฐานประการใดประการหนึ่งจาก 2 ประการนี้ การกระทำสิ่งดีนั้นก็อาจจะส่ง “ผลลัพธ์” ในด้านตรงข้ามไปได้

ความจริง “ตัวอย่างเปรียบเทียบ” เกี่ยวกับเรื่องนี้ ก็เคยมีให้เห็นมากมาย ...
แม้กระทั่งหลักฐานที่มาจากตัวท่านศาสดาเอง ...

ตัวอย่างเช่น ...

1. วันศุกร์ คือวันที่ประเสริฐที่สุดในรอบสัปดาห์, การถือศีลอด ก็เป็นอิบาดะฮ์ที่สำคัญและเป็นหนึ่งจากركانอิสลามทั้งห้า ...

แต่ท่านศาสดา ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิวะซัลลัม กลับ “ห้าม” จากการ “กำหนด” เอาวันศุกร์ โดยเฉพาะ เป็นวันถือศีลอด ? ...

การทำสิ่งดี .. ในเวลาที่ดี .. ทำไมจึงเป็นเรื่องต้องห้ามด้วย ? ...

2. การอ่านอัล-กุรอาน เป็นงานที่ดีที่สุด, การรูกูอะฮ์และการสุญูดในการนมาซ ก็เป็นอิริยาบถที่ดีที่สุดในขณะนมาซ ...

แต่ท่านศาสดา ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิวะซัลลัม กลับ “ห้าม” จากการอ่านอัล-กุรอาน ไม่ว่าซูเราะฮ์ใด .. ในขณะรูกูอะฮ์และขณะสุญูด ? ...

การทำสิ่งดี .. ในเวลาที่ดี .. ในอิริยาบถที่ดี ทำไมจึงเป็นเรื่องต้องห้ามด้วย ? ...

3. มัสญิดทุกๆมัสญิดในโลกนี้ เป็นสถานที่ดีเลิศที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อทำอิบาดะฮ์ต่อพระองค์อัลลอฮ์ ซ.บ. และการทำอิบาดะฮ์ก็เป็นเรื่องดีที่ไม่มีข้อขัดแย้ง ...

แต่ท่านศาสดา ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิวะซัลลัม กลับ “ห้าม” เดินทางโดยมี “เป้าหมาย” เพื่อไปทำอิบาดะฮ์ในมัสญิดใดๆเป็นการเฉพาะ .. ยกเว้น 3 มัสญิด คือมัสญิดหะรอมที่มักกะฮ์, มัสญิดนะบะวีย์ที่มะดีนะฮ์, และมัสญิดอัล-อักซอที่เยรูซาเล็ม ? ...

การทำสิ่งดี คือไปนมาซในมัสญิด ทำไมจึงเป็นเรื่องต้องห้ามด้วย ? ...

4. การกล่าวสลามให้แก่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิวะซัลลัม เป็นบทบัญญัติที่มุสลิมทุกคนพึงปฏิบัติเสมอเท่าที่โอกาสจะอำนวยให้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ..

แล้วเหตุใด ท่านอับนุ อุมัร ร.ฎ. จึงกล่าวห้ามปราชญ์คนหนึ่งที่กำลังกล่าวสลามให้แก่ท่านนบี เพียงเพราะเขาไป “กำหนด” การให้สลามดังกล่าวรวมกับการกล่าวสรรเสริญพระองค์อัลลอฮ์ ซ.บ. หลังจากการจาม ...

ชายผู้นั้น มิได้ละทิ้งการกล่าว **الْحَمْدُ لِلَّهِ** หลังจากการจามแต่อย่างใด เขา เพียงแต่เพิ่ม “สิ่งดี” คือ การกล่าวสละมให้แก่ท่านนบีฯเข้าไปด้วยเท่านั้น ...

การกล่าวสละมแก่ท่านนบีฯ เป็นสิ่งต้องห้ามด้วยหรือ ? ...

5. การร่วมกันกล่าว “ซิกรุลลอฮ์” ในมัสญิดหรือในสถานที่เหมาะสมใดๆ เป็นสิ่งดีที่ท่านศาสดากล่าวสนับสนุน และท่านกล่าวรับรองว่า ผู้ที่ร่วมกันซิกรุลลอฮ์ ดังกล่าวจะได้รับความเมตตาจากพระองค์อัลลอฮ์ ซ.บ. ...

แต่ทำไม ท่านอิบну มัสอูด ร.ฎ. จึงได้กล่าว “คำหนิ” และประมาณกลุ่มชนที่ “ร่วมกัน” กล่าวซิกรุลลอฮ์ในมัสญิดแห่งหนึ่ง ว่าเป็นพวกที่ทำอุตริกรรมของศาสนา ดังการบันทึกของท่าน อัค-ดารีมีย์ในหนังสือ “อัศ-สุนัน” ของท่าน เล่มที่ 1 หน้า 79 หรือหะดีษที่ 204, ...

กลุ่มชนเหล่านั้น ทำผิดอะไรหรือในเมื่อสิ่งที่พวกเขากระทำก็เป็นสิ่งดี คือ การร่วมกันซิกรุลลอฮ์ในมัสญิด .. ตามที่ท่านนบีฯส่งเสริมให้ทำ, เพียงแต่พวกเขาได้ “กำหนด” รูปแบบการซิกรุลลอฮ์ของพวกเขาให้แตกต่างจากผู้อื่นไปบ้างเท่านั้น ? ...

ตัวอย่างต่างๆที่กล่าวมานี้ แสดงให้เห็นว่า การทำ “สิ่งดี” ที่ศาสนาอนุญาตให้ เราทำได้โดยทั่วไปนั้น ถ้าเรามา “กำหนด” เวลา, สถานที่, หรือรูปแบบการทำสิ่งดี เหล่านั้นเอาเองโดยพลการก็ดี,.. หรือทำสิ่งดีผิดกาลเทศะก็ดี ถือว่าเป็นเรื่องต้องห้าม หรืออย่างน้อยก็เป็นเรื่อง “ไม่สมควร” ในมุมมองของเสาหาบะฮ์และบรรพชนยุค แรกของอิสลาม ...

ดังนั้น การ “กำหนด” เอาวันที่ตรงกับวันเกิดของท่านนบีฯ เพื่อเป็นวัน แสดงออกถึงความรักและให้เกียรติท่านเป็นพิเศษเฉพาะวัน, ทั้งๆที่ศาสนามีได้ กำหนดให้มีการแสดงความรักท่านนบีฯเป็นพิเศษ “เฉพาะ” ในวันนี้เอาไว้,.. (และ ตามปกติ ในวันที่อื่นจากวันนี้ เราเคยรักและให้เกียรติท่านด้วยการปฏิบัติตามซุนนะฮ์ ของท่านบ้างหรือเปล่าก็ไม่ทราบ ?) .. จึงน่าจะจัดเป็นเรื่อง “ต้องห้าม” หรืออย่างน้อย ก็ไม่ถูกต้องตามหลักการ ในลักษณะเดียวกันกับตัวอย่างข้างต้นเหล่านั้น ...

๘
 ไปถึงประเด็นที่สอง คือ การให้ความสำคัญกับ “วันเกิด” ของท่านศาสดา และ “วิธีการ” แสดงออกถึงความรักท่านในวันคล้ายวันเกิดของท่านด้วยการทำพิธีมาลิดนัั้น เป็นบทบัญญัติและมีหลักฐานหรือไม่อย่างไร ? ...

สมมุติว่า ถ้าการให้ความสำคัญกับวันเกิดของท่านเป็นบทบัญญัติและมีหลักฐาน ก็ต้องพิจารณาต่อไปว่า แล้ว “วิธีการ” ให้ความสำคัญกับวันเกิดของท่านนบียันั้น เคยมี “แบบอย่าง” จากซุนนะฮ์มาหรือไม่ ? ...

นี่คือ สิ่งที่เราจะต้องพิจารณาและใคร่ครวญด้วยใจเป็นธรรม ...

ถ้าปรากฏว่า เคยมีหลักฐานและแบบอย่างจากท่านนบียัมาว่า ท่านเคยปฏิบัติอย่างไรเป็นพิเศษในการให้ความสำคัญและให้เกียรติกับวันที่ตรงกับวันเกิดของท่าน ก็แสดงว่า “ซุนนะฮ์” ที่เรา -- มุสลิมที่มีอิหม่าม -- ทุกคนสมควรจะยึดถือและนำมาปฏิบัติในวันตรงกับวันเกิดของท่านนบียัก็คือ แบบอย่างดังที่ปรากฏเป็น “ซุนนะฮ์” จากหลักฐานนั้น ...

นี่คือ การกลับไปหา “ซุนนะฮ์” เมื่อเกิดความขัดแย้ง.. ตามที่พระองค์อัลลอฮ์ ซ.บ. ได้ทรงบัญชาไว้...

ถ้ารับหนังสือ “حسن المقصد في عمل المولد” ของท่านอัศ-สะยูฎีย์ ที่ผมกล่าวถึงข้างต้นนั้น นอกเหนือไปจากการอ้างเหตุผลที่สนับสนุนให้มีการทำมาลิดเหมือนกับหนังสืออื่นๆในแนวเดียวกันนี้แล้ว ท่านยังได้รวบรวมทัศนะที่ “อิง” หลักวิชาการของนักวิชาการบางท่าน อาทิเช่น ท่านอิบนุหะญูร อัล-อัศเกาะลานีย์, ท่านอบู अबดุลลาฮ์ อิบดุล หาญญ์, รวมทั้งทัศนะส่วนตัวของท่านเอง เป็นต้น มาสนับสนุนเรื่องการทำมาลิด ซึ่งจากการสรุปเนื้อหาเชิงวิชาการทั้งหมดจากหนังสือดังกล่าว ก็พอจะได้ข้อสรุปว่า

1. การทำมาลิด เป็นบิดอะฮ์หะสะนะฮ์ (การอุตริที่ดี) ...
2. การทำมาลิด มี أصل คือ ที่มาอันเป็นพื้นฐานหรือหลักฐานที่อ้างอิงได้ตามหลักการศาสนา ...

ต่อไปนี่คือรายละเอียดเกี่ยวกับ 2 ประเด็นข้างต้น ...

(1). การทำมาลิด เป็นบิโอะฮ์ หะสะนะฮ์

ท่านอัศ-สะยูญีย์ ได้กล่าวไว้ในหนังสือ “อัล-หาวิย ลิล ฟะตาวีย” เล่มที่ 1 หน้า 292 ในการตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องการทำมาลิดว่า ...

وَالْحَوَابُ عِنْدِي : أَنَّ أَصْلَ عَمَلِ الْمَوْلِدِ الَّذِي هُوَ اجْتِمَاعُ النَّاسِ وَقِرَاءَةُ مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ وَرَوَايَةُ الْأَخْبَارِ الْوَارِدَةِ فِي مَبْدَأِ أَمْرِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَمَا وَقَعَ فِي مَوْلِدِهِ مِنَ الْآيَاتِ، ثُمَّ يُمَدُّ لَهُمْ سِمَاطٌ يَأْكُلُونَهُ وَيَنْصَرِفُونَ مِنْ غَيْرِ زِيَادَةٍ عَلَى ذَلِكَ هُوَ مِنَ الْبِدْعِ الْحَسَنَةِ الَّتِي يُثَابُ عَلَيْهَا صَاحِبُهَا، لِمَا فِيهِ مِنْ تَعْظِيمِ قَدْرِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَإِظْهَارِ الْفَرَحِ وَالْإِسْتِبْشَارِ بِمَوْلِدِهِ الشَّرِيفِ ...

“คำตอบตามทัศนะของฉันทันทีคือ : พื้นฐานของงานมาลิด อันได้แก่การที่ประชาชนมาชุมนุมกัน, มีการอ่านอัล-กุรอาน, มีการอ่านชีวประวัติที่รายงานมาของท่านนบีฯ คือลัลลอฮุ อะลัยฮิวะซัลลัมและเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในวันถือกำเนิดของท่าน หลังจากนั้น ก็มีการเลี้ยงอาหารกันแล้วแยกย้ายกันกลับ โดยไม่มีอะไรเกินเลยไปกว่านั้น ถือว่าเป็นหนึ่งจากบิโอะฮ์ที่ดี ซึ่งผู้กระทำจะได้รับผลบุญ ทั้งนี้เพราะงานมาลิดเป็นการยกย่องให้เกียรติต่อสถานภาพของท่านนบีฯ คือลัลลอฮุ อะลัยฮิวะซัลลัม และเป็นการแสดงออกถึงความปลาบปลื้มยินดีต่อวันเกิดของท่าน” ...

ท่านอบู ชามะฮ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ของท่านอิหม่ามนะวะวี (มีชีวิตระหว่างปี ฮ.ศ. 599-665) ก็ได้กล่าวไว้ในหนังสือ الْبَاعِثُ عَلَى انْكَارِ الْبِدْعِ وَالْحَوَادِثِ .. หน้า 95 ว่า การทำมาลิดเป็นบิโอะฮ์หะสะนะฮ์ คล้ายๆกับคำพูดของท่านอัศ-สะยูญีย์ข้างต้น ซึ่งผู้ที่ไม่มีหนังสือของท่านอบู ชามะฮ์ ก็สามารถจะหาคำกล่าวของท่านได้จากหนังสือ “อิอานะฮ์ อัฏ-ฏอลิบีน” เล่มที่ 3 หน้า 364 ในตอนที่กล่าวถึงงานวะลีมะฮ์ ...

ข้อโต้แย้ง

คำกล่าวของท่านอัศ-สะยูญีย์และท่านอบู ชามะฮ์ที่ว่า “การทำมาลิด เป็นบิโอะฮ์ หะสะนะฮ์” ... ถ้าหากหมายถึงความหมายบิโอะฮ์ ตามหลักภาษา (بِدْعَةٌ لُغَوِيَّةٌ)

ประเด็นนี้ คงไม่มีความขัดแย้งใดๆ เพราะเป็นความหมายที่ตรงต่อความเป็นจริงตามหลักภาษาที่ว่า การทำมาเลิดเป็น บิอะฮ์ เนื่องจากมันเป็นสิ่งใหม่ที่เพิ่งจะบังเกิดขึ้นหลังจากปี ฮ.ศ. 362 มาแล้ว, .. และที่เรียกว่า หะสะนะฮ์ (ดี) ก็เพราะมันเป็นเรื่องดีในความรู้สึกของผู้กระทำและบุคคลทั่วไป (แม้กระทั่งผมเอง) เนื่องจากเป็นการแสดงออกถึงความรักและให้เกิดจิตทำนบิย์ คือลัลลลอฮุ อะลยฮิวะซัลลัม , .. ซึ่งเมื่อรวมความแล้วจึงเรียกการทำมาเลิด ตามหลักภาษา ว่า เป็น “บิอะฮ์หะสะนะฮ์” หรือ การริเริ่มกระทำสิ่งใหม่ที่ดี (ตามความรู้สึกของผู้กระทำและประชาชนทั่วไป) ...

แต่ถ้าความหมายของคำว่า “บิอะฮ์ หะสะนะฮ์” ของท่านในที่นี้ หมายถึง “บิอะฮ์ตามบทบัญญัติ” (بِدْعَةُ شَرْعِيَّةٍ .. ซึ่งดูแนวโน้มก็น่าจะเป็นอย่างนี้ เพราะท่านกล่าวว่า ผู้ที่กระทำมาเลิดจะได้รับผลบุญตอบแทน) ... ประเด็นนี้ มิใช่เพียงผมเท่านั้นที่ไม่เห็นด้วย แต่นักวิชาการจำนวนมาก ก็ไม่เห็นด้วยเช่นเดียวกัน ...

ทั้งนี้ เพราะความเชื่อที่ว่า “มี บิอะฮ์ หะสะนะฮ์ ในบทบัญญัติ” จะไปค้านและขัดแย้งกับหลายๆอย่างดังต่อไปนี้ ...

1. ค้านกับความหมายของ “บิอะฮ์ ชุรียะฮ์” หรือบิอะฮ์ตามบทบัญญัติตามคำนิยามของนักวิชาการอุศูลฟิกส์ (ซึ่งผมยังไม่เคยเจอนักวิชาการท่านใดคัดค้านคำนิยามของบิอะฮ์ที่จะดังต่อไปนี้ว่า ไม่ถูกต้อง) ...

2. ค้านกับคำอธิบายความหมายบิอะฮ์ของท่านอิบนุหะญูร อัล-อัศเกาะลานีย์ และท่านอิบนุ หะญูร อัล-ฮัยตะมีย์ สองนักวิชาการหะดีษและฟิกส์ซึ่งได้รับการยอมรับที่สุดแห่งมัซฮับฮาฟิอี ...

3. ค้านกับคำกล่าวของท่านอับดุลลอฮ์ บิน อุมร์ ร.ฎ.

4. ค้านกับหะดีษที่ถูกต้องของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลยฮิวะซัลลัม ...

รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องราวข้างต้น มีคำอธิบายดังต่อไปนี้ ...

(1). ความเชื่อที่ว่า “มีบิอะฮ์หะสะนะฮ์หรือบิอะฮ์ดีในบทบัญญัติ” ค้านกับคำนิยามและความหมายของ “บิอะฮ์ตามบทบัญญัติ หรืออุตริกรรมอันเป็นเรื่องต้องห้าม” ที่นักวิชาการอุศูลฟิกส์ ได้กำหนดเอาไว้ว่า หมายถึง ...

مَا تَرَكَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَعَ قِيَامِ الْمُقْتَضَى وَإِنْفَاءِ الْمَانِعِ فَعِلُّهُ بَعْدَهُ هُوَ
الْبِدْعَةُ وَتَرَكُهُ هُوَ السُّنَّةُ ...

“สิ่งใดก็ตามที่ท่านศาสดาไม่ได้กระทำ ทั้งๆที่ .. 1. มีประเด็นส่งเสริมแล้วว่า
ควรทำ (ตั้งแต่ในสมัยของท่านมาแล้ว), และ .. 2. ไม่มีอุปสรรคใดๆจะมาขัดขวางท่าน
จากการกระทำสิ่งนั้น ...

ดังนั้น การกระทำสิ่งนั้นในภายหลังถือว่าเป็นบิดอะฮ์, และการไม่กระทำสิ่งนั้น
ก็คือซุนนะฮ์” ...

คำนิยามดังกล่าวนี้ ไม่ใช่ นักวิชาการอุศูลฟิคว์นั่งเทียนเขียน ! แต่เป็นคำนิยาม
ที่ได้ผ่านการถกเถียงและวิเคราะห์มาอย่างละเอียดในทุกแง่มุมจาก “เหตุการณ์
จริง” ที่เคยเกิดขึ้นในสมัยของท่านศาสดา คือลัทธิลอส ออธีย์วะฮ์ลัม และสมัยเศาะ
หาบะฮ์ของท่าน ... ซึ่งถือว่าเป็นคำนิยามของคำว่า “บิดอะฮ์ ชุริยะฮ์” หรือบิดอะฮ์
ตามบทบัญญัติ ที่ตรงประเด็นที่สุด และได้รับการยอมรับมากที่สุด ...

ซึ่งเมื่อเราพิจารณาดูที่มาที่ไปของพิธีกรรมเมอลิดแล้ว ก็จะเห็นได้ว่า จัดอยู่ใน
ความหมายของ “บิดอะฮ์ตามบทบัญญัติ” ตามคำนิยามข้างต้นทุกประการ คือ เป็น
สิ่งที่ท่านศาสดาหรือบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่าน --- หรือแม้แต่ตาบิอิน หรืออิหม่ามทั้ง
สี่ หรือประชาชนในยุคที่ท่านศาสดารับรองว่า เป็นยุคที่ดีเลิศที่สุด --- ไม่เคยกระทำ ..
ทั้งๆที่มีประเด็นส่งเสริมเต็มเปี่ยม คือเป็นการแสดงออกถึงความรักและการให้เกียรติต่อ
ท่านศาสดาซึ่งตรงกับความรู้สึกของมุสลิมที่มีอิหม่ามทุกคน ... และก็ไม่มีอุปสรรคใดๆ
จะมาขัดขวางพวกท่านเหล่านั้นจากการจัดงานเฉลิมฉลองวันเกิดให้ท่านศาสดาด้วยใน
ยุคนั้น ...

โดยนัยนี้ การไม่อุดริจัดงานเมอลิดขึ้นมา จึงถือว่าเป็นการปฏิบัติตามซุนนะฮ์,
ส่วนผู้ที่อุดริจัดงานเมอลิด จึงเป็นผู้ทำบิดอะฮ์ เพราะไม่รักษากติกาของรัฐธรรมนูญ
เอีย, กติกาของความหมายบิดอะฮ์ตามบทบัญญัติ ที่นักวิชาการได้ร่างคำนิยามของมัน
ขึ้นมาเอง .. (แหม ! พุคเหมือนท่านนายกทักษิณเปียบเลย) ...

เอาเถิด, ท่านศาสดาไม่ส่งเสริมหรือชี้แนะให้มีการจัดงานเมอลิดเฉลิมฉลองวัน
เกิดของท่าน เหตุผลข้อนี้เราพอจะมองออก, แต่ หลังจากท่านสิ้นชีพไปแล้วและ

สมมุติว่า หากว่าการทำเมอลิด คือสิ่งดีที่ถูกท่านศาสดาปล่อยวางไว้เพราะมีอุปสรรค (คือ ความถ่อมตัวจึงไม่ส่งเสริมให้ใครจัดงานวันเกิดเพื่อท่าน)) .. เสมือนการที่ท่านต้องปล่อยวางการรวบรวมอัล-กุรอานเป็นเล่มเพราะมีอุปสรรค (คือ การประทรวะห์ยังไม่สิ้นสุดจนกว่าท่านจะสิ้นชีวิต) .. และท่านอบูบักรฺ ร.ฎ. ก็มาจัดการรวบรวมขึ้นหลังจากท่านตายไปแล้ว, .. หรือการที่ท่านต้องปล่อยวางการนมาซตะรอเวียะห์ในลักษณะยะมาอะฮ์ไว้เพราะมีอุปสรรค (คือกลัวมันจะกลายเป็นฟิรฎุ) .. จนท่านอุมัร ร.ฎ. ต้องมารวบรวมประชาชนให้นมาซยะมาอะฮ์ตะรอเวียะห์หลังจากการสิ้นชีวิตของท่าน เป็นต้น ..

ในเรื่องของการจัดงานเมอลิดเพื่อเฉลิมฉลองวันเกิดให้ท่านก็เช่นเดียวกัน ..

เมื่อท่านศาสดาตายไปแล้ว อุปสรรคขัดขวางการจัดงานเมอลิด (คือเกรงว่าความถ่อมตัวจะทำให้ท่านศาสดาขัดขวางมัน) ก็ยอมหมดสิ้นตามไปด้วย ...

แล้วทำไม บรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่าน, บรรดาตาบิอิน, หรือแม้กระทั่งบรรดาอิหม่ามทั้งสี่ท่านในยุคหลังๆ จึงไม่มีผู้ใดคิด “ริเริ่ม” การจัดงานเฉลิมฉลองวันเกิดให้ท่านศาสดา ... เหมือนดั่งที่ท่านอบู บัก ร.ฎ. ได้ริเริ่มรวบรวมอัล-กุรอานให้เป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ขึ้นมา, หรือดั่งที่ท่านอุมัร อิบнул คือฎฎอบ ร.ฎ. ได้รื้อฟื้นให้ประชาชนกลับมาทำนมาซตะรอเวียะฮ์ร่วมกันอีก หลังจากการสิ้นชีวิตของท่านศาสดา ? ...

นี่คือ ปริศนาที่เราจะต้องดีให้แตก

- ❖ ประชาชนในยุคที่ดีเลิศเหล่านั้น รักและให้เกียรติท่านศาสดาน้อยกว่าพวกเราอย่างนั้นหรือ ?
- ❖ พวกเขาจำวันเกิดท่านศาสดาไม่ได้ หรือไม่อยากจะให้เกียรติต่อวันเกิดของท่านเลยหรือ ?
- ❖ พวกเขามีภารกิจมากเกินไปจนไม่มีเวลา “แม้เพียงแคว้นเดียว” ที่จะสละมันเพื่อจะให้เกียรติท่านศาสดาในวันนั้นเชียวหรือ ?
- ❖ พวกเขาขี้เกียจที่จะจัดงานฉลองวันเกิดให้ท่านหรือ ?
- ❖ พวกเขาขี้เกียจและไม่มีทุนทรัพย์มากพอที่จะจัดงานฉลองวันเกิดของท่านอย่างพวกเราหรือ ?

.....๗๗.....

แน่นอน, ผมเชื่อว่าท่านผู้อ่านทุกท่าน คงจะให้คำตอบได้ตรงกันว่า ทั้งหมดที่กล่าวมานั้น ไม่ใช่เหตุผลที่จะเป็นอุปสรรคต่อการจัดงานเมาลิดของประชาชนในยุคที่ดีเลิศเหล่านั้น (ถ้าพวกท่านเห็นว่ามันเป็นเรื่องดีเหมือนมุมมองของพวกเราในปัจจุบัน) ..

ถ้าอย่างนั้น อะไรเล่าคือ “เหตุผลที่แท้จริง” ที่ขัดขวางพวกท่านจากการจัดงานเมาลิดเพื่อฉลองวันเกิดให้แก่ท่านศาสดาเยี่ยงการจัดของพวกเรา ? ..

ตามทัศนะส่วนตัวของผม (ไม่ได้พูดลอยๆ แต่ผมมีหลักฐาน) มองว่า สาเหตุที่บรรดาเศาะหาบะฮ์และประชาชนยุคหลังที่ถูกรับรองจากท่านศาสดาว่า เป็นผู้ที่มีคุณธรรมเลอเลิศที่สุด ไม่เคยคิดจัดงานเมาลิดเพื่อฉลองวันเกิดให้แก่ท่านศาสดา น่าจะมาจากสาเหตุ 3 ประการด้วยกัน คือ ...

1. เพราะพวกท่านเห็นว่าการจัดงานเมาลิด เป็นการ “ลอกเลียนแบบ” การจัดงานวันคริสต์มาสของพวกคริสเตียน ซึ่งเป็นเรื่องที่ท่านศาสดาที่พวกเขารัก ห้ามปราม ..
ท่านศาสดา ได้เคยกล่าวเอาไว้ว่า ...

مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ

“ผู้ใดที่เลียนแบบชนกลุ่มใด เขาก็เป็นส่วนหนึ่งของชนกลุ่มนั้นด้วย”

(บันทึกโดย ท่านอบู ดาวูด หะดีษที่ 4031, ท่านอะหฺมัด เล่มที่ 2 หน้า 50, และท่านอิบนุ อับีษัยบะฮ์ เล่มที่ 4 หน้า 575 โดยรายงานมาจากท่านอิบนุอุมัร ร.ฎ.)

2. เพราะพวกท่านเห็นว่า “สุนนะฮ์” ของท่านศาสดาในการ “ให้ความสำคัญ” กับวันเกิดของท่านก็คือ การ “อดอาหาร” ด้วยการ “ถือศีลอด” ในวันนั้น .. (หมายถึง “วันจันทร์” ซึ่งถือว่าเป็นวันเกิดตัวจริงเสียงจริงของท่านนบี) ...

ท่านอบู เกาะตาเดฮ์ ร.ฎ. ได้รายงานมาว่า ...

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سُئِلَ عَنْ صَوْمِ الْإِثْنَيْنِ فَقَالَ : فِيهِ وُلِدْتُ وَفِيهِ
أُنْزِلَ عَلَيَّ ...

“ท่านรอซูลุลลอฮ์ คือลัลลลอฮุ อะลัยฮิวะซัลลัม เคยถูกถามถึงเรื่องการ “ถือศีลอด” ในวันจันทร์ ท่านตอบว่า .. วันจันทร์ คือวันเกิดของฉัน, และวันจันทร์ คือวันที่อัล-กุรอานถูกประทานมาให้แก่ฉัน” ...

(บันทึกโดย ท่านมุสลิม หะดีษที่ 198/1162) .

3. เพราะพวกท่านรู้ว่า ท่านศาสดา “รังเกียจ” พฤติกรรมการให้เกียรติท่าน ในลักษณะฉาบฉวย คล้ายๆการประจบสอพลอ แทนการปฏิบัติตามซุนนะฮ์ของท่าน ...

ท่านอนัส บิน มาลิก ร.ฎ. เสาะหาบะฮ์ผู้ใกล้ชิดท่านศาสดาที่สุดท่านหนึ่งกล่าวว่า

مَا كَانَ فِي الدُّنْيَا شَخْصٌ أَحَبَّ إِلَيْهِمْ رُؤْيَاً مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَكَانُوا إِذَا رَأَوْهُ لَمْ يَقُومُوا لَهُ لِمَا كَانُوا يَعْلَمُونَ مِنْ كَرَاهِيَّتِهِ لِذَلِكَ ..

“ไม่มีอีกแล้วในโลกนี้ บุคคลที่พวกเขา (เสาะหาบะฮ์) อยากจะเจอหน้ายิ่งไปกว่าท่านรอซูลุลลอฮ์ คือลัลลลอฮุ อะลยฮิวะซัลลัม, แต่เมื่อพวกเขาเจอท่าน พวกเขาไม่เคยยืนขึ้นเพื่อให้เกียรติท่านเลย เนื่องจากพวกเขารู้ว่า ท่านรังเกียจพฤติกรรมอย่างนี้” ..

(บันทึกโดย ท่านบุคอรีในหนังสือ “อัล-อะดะบ อัล-มุฟร็อด” หะดีษที่ 946, ท่านอัต-ติรมิซีย หะดีษที่ 2754, ท่านอฏฺ-ฏะฮาवीในหนังสือ “มุซกิล อัล-อาษารุ” หะดีษที่ 1276, ท่านอะหฺมัด เล่มที่ 3 หน้า 132) ...

แก้ การยืนขึ้นเพื่อให้เกียรติ ท่านนบีก็ยังไม่ “รังเกียจ” จนบรรดาเสาะหาบะฮ์ ไม่กล้าปฏิบัติ, แล้วการจัดงานเมาลิดเพื่อฉลองวันเกิดให้แก่ท่าน ซึ่งมัน “เวอร์” และเอิกเกริกกว่าการยืนให้เกียรติหลายร้อยเท่า คิดหรือว่า หากเสาะหาบะฮ์ท่านใดคิดจัดมันขึ้นมาในขณะนั้น ท่านนบีจะปลื้มใจและภูมิใจสุดๆกับความรักความภักดีที่มีผู้หยิบยื่นให้ท่านในลักษณะนั้น ? ...

สิ่งใดที่ท่านศาสดารังเกียจ (ไม่ว่าจะเพราะเหตุผลใดก็ตาม) สมควรแล้วหรือที่มุสลิมที่อ้างว่า “รักและให้เกียรติ” ท่าน จะตั้งต้นกระทำสิ่งนั้น เพียงเพราะยึดมันอยู่กับความคิดของตนเองฝ่ายเดียวว่ามัน “เป็นเรื่องดี”.. โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของตัวท่านนบีเอง ? ...

การเฉลิมฉลองวันเกิดท่านนบีด้วยการจัดงานเมาลิด ไม่มีผู้ใดกล่าวว่าเป็นเรื่องไม่ดี, .. เหมือนๆกับการยืนขึ้นเพื่อให้เกียรติท่านศาสดา ไม่มีเสาะหาบะฮ์ท่านใดมองว่าเป็นเรื่องไม่ดี ...

แต่ปัญหามีได้อยู่ที่ว่า มันเป็นเรื่องดีหรือไม่ดี ! .. ทว่า, เมื่อมันเป็นสิ่งที่ท่าน ศาสดารังเกียจ พวกเขาจึงดเว้นที่จะยืขึ้นเพื่อให้เกียรติท่าน .. ทั้งๆที่ตามเนื้อหาของ หะดีษแล้ว บ่งบอกความรู้สึกว่า พวกเขาต้องการยืขึ้นเพื่อให้เกียรติเมื่อเห็นท่าน ...

ผมเคยคิด, และจะยังยืนยันความคิดตามประสาคนโง่อย่างผมอยู่เสมอและ ตลอดไปว่า มุสลิมที่มีอิหม่านจริงๆนั้น จะต้องรักในสิ่งที่ท่านนบีรัก และจะต้อง รังเกียจในสิ่งที่ท่านนบีรังเกียจ ...

อ่านหะดีษของท่านอนัส บิน มาลิก ร.ฎ. ข้างต้น ซ้ำกันหลายๆเที่ยว .. พร้อมกับ ใช้สมองของท่านใคร่ครวญไปด้วย แล้วบางที ท่านอาจจะมีดวงตาเห็นธรรมก็ได้ ..

(สำหรับข้ออ้างของนักวิชาการหลายท่านที่อ้างว่า มีหลักฐานว่าท่านศาสดาเคย ใช้ให้เสาะหาบะฮ์กลุ่มหนึ่งของท่าน “ยืให้เกียรติ” แก่ท่าน สะอูด (สะอัด) บิน มุอาซ ร.ฎ. นั้น เป็นเรื่องของความเข้าใจผิดในเจตนารมณ์ของหลักฐาน ดังที่ผมจะอธิบาย ข้อเท็จจริงของเรื่องนี้ในตอนหลัง อินชาอัลลอฮ์) ...

(2). ความเชื่อที่ว่า “มีบิอะฮ์หะสะนะฮ์หรือบิอะฮ์ดี ในบทบัญญัติ” คำนับ คำอธิบายของท่านอิบนุหะญูร อัล-อัสเกาะลานีย์ และท่านอิบนุ หะญูร อัล-ฮัยษะมีย์ สอง นักวิชาการตำแหน่งมัชฮับชาฟีอีย์ ...

ท่านอิบนุ หะญูร อัล-อัสเกาะลานีย์ ได้กล่าวในหนังสือ “ฟัตหุลบารีย์” เล่มที่ 13 หน้า 253 ว่า ..

فَالْبِدْعَةُ فِي عُرْفِ الشَّرْعِ مَذْمُومَةٌ ! بِخِلَافِ اللَّغَةِ فَإِنَّ كُلَّ شَيْءٍ أُحْدِثَ عَلَى غَيْرِ مِثَالٍ سَابِقٍ يُسَمَّى بِدْعَةً، سَوَاءٌ كَانَ مَحْمُودًا أَوْ مَذْمُومًا ...

“ดังนั้น ความหมายของบิอะฮ์ตามบทบัญญัติ (ทั้งหมด) จึงเป็นสิ่งที่ถูก ประณาม, ต่างกับความหมายบิอะฮ์ตามหลักภาษา, .. เพราะทุกๆสิ่งที่ถูกริเริ่มขึ้นมา โดยไม่มีแบบอย่างมาก่อน จะถูกเรียกว่า บิอะฮ์ (ตามหลักภาษา) ทั้งสิ้น ไม่ว่ามันจะ เป็นเรื่องดีหรือเรื่องเลว” ...

คำอธิบายนี้ ชัดเจนจนแทบจะไม่ต้องขยายความใดๆเพิ่มเติมอีกแล้ว ...

ส่วนท่านอิบนุ หะญูร อัล-ฮัยตะมีย์ ก็ได้กล่าวอธิบายไว้ในหนังสือ “อัล-พะตาวี” ของท่าน ดังการอ้างอิงในหนังสือ “อัล-อิบคาอูฟี มะญูร อัล-อิบติดาอู” หน้า 39 ว่า ...

فَإِنَّ الْبِدْعَةَ الشَّرْعِيَّةَ ضَلَالَةٌ ! كَمَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَمَنْ قَسَمَهَا مِنَ الْعُلَمَاءِ إِلَى حَسَنٍ وَغَيْرِ حَسَنٍ فَإِنَّمَا قَسَمَ الْبِدْعَةَ اللَّغْوِيَّةَ، وَمَنْ قَالَ : كُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ .. فَمَعْنَاهُ الْبِدْعَةُ الشَّرْعِيَّةُ ...

“แน่นอน สิ่งบิดอะฮ์ตามบทบัญญัติ (ทุกอย่าง) เป็นความหลงผิด ! ดังคำกล่าวของท่านรอซูลุลลอฮ์ คือลัดลุลลอฮ์ อะลัยฮิอะซาลาม, .. นักวิชาการท่านใดที่แบ่งมันออกเป็นบิดอะฮ์หะสะนะฮ์หรือไม่ใช่บิดอะฮ์หะสะนะฮ์ ก็เป็นเพียงการแบ่งมันตามหลักภาษาเท่านั้น.. และผู้ใดที่กล่าวว่า ทุกๆบิดอะฮ์เป็นความหลงผิด ความหมายของเขาก็คือ หมายถึงบิดอะฮ์ตามบทบัญญัติ” ...

จะต้องให้อธิบายซ้ำอีกไหมครับ กับคำกล่าวของท่านอิบนุ หะญูร อัล-ฮัยตะมีย์ ข้างต้นนี้ ? ...

คำกล่าวของท่านอิบนุ หะญูร อัล-ฮัยตะมีย์ ถือว่าเป็นคำอธิบายที่ตรงประเด็นที่สุดในการจำแนกความเข้าใจอันสับสน -- แม้กระทั่งจากผู้ที่ได้ชื่อว่า เป็นนักวิชาการ -- ระหว่าง “บิดอะฮ์ตามบทบัญญัติ และบิดอะฮ์ตามหลักภาษา” .. จึงสมควรจะต้องจดจำคำกล่าวนี้ให้ขึ้นใจ เพื่อความเข้าใจอันถูกต้องในเรื่องนี้ตลอดไป ...

(3). ความเชื่อที่ว่า “มีบิดอะฮ์หะสะนะฮ์หรือบิดอะฮ์ดี ในบทบัญญัติ” คำนกับคำกล่าวของท่านอิบนุ อุมัรฺ ร.ฎ. ..

ทั้งนี้ เพราะท่านอับดุลลอฮ์ อิบнуอุมัรฺ ร.ฎ. เสาะหาบะฮ์ผู้เคร่งครัดในสุนนะฮ์ที่สุดท่านหนึ่งเคยกล่าวว่า ...

كُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ، وَإِنْ رَأَاهَا النَّاسُ حَسَنَةً ...

“ทุกๆบิดอะฮ์ คือความหลงผิด, แม้มนุษย์จะเห็นว่า มันเป็นสิ่งดีก็ตาม”

(บันทึกโดย ท่านอัล-บัยฮะกีในหนังสือ “المدخل إلى السنن الكبرى” หมายเลข 191, ท่านมุหัมมัด บิน นัศร ในหนังสือ “السنة” หน้า 24, และท่านอัล-ลาติกาอียในหนังสือ “شَرْحُ أَصُولِ اعْتِقَادِ أَهْلِ السُّنَّةِ” เล่มที่ 1 หน้า 92) ...

คำว่า “ทุกๆบิอะฮ์ คือความหลงผิด” ตามคำกล่าวของท่านอิบนุ อุมีร์ ร.ฎ. ในที่นี้ หมายถึงบิอะฮ์ตามบทบัญญัติโดยปราศจากข้อสงสัย, .. และคำกล่าวของท่านตอนหลังที่ว่า “แม้มนุษย์จะเห็นว่า มันเป็นสิ่งดีก็ตาม” แสดงว่า ท่านปฏิเสธและไม่ยอมรับว่ามีบิอะฮ์ดีในบทบัญญัติอย่างเด็ดขาด ไม่ว่ามันจะเป็นสิ่งดีในมุมมองมนุษย์อย่างไรก็ตาม ...

(4). ความเชื่อที่ว่า “มีบิอะฮ์หะสะนะฮ์หรือบิอะฮ์ดี ในบทบัญญัติ” คำนับหะเคียของท่านนบี ค็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะซัลลัม ...

ข้อนี้ ถือเป็น “ตัวชี้ขาด” ความผิดพลาดทั้งมวลของผู้ที่เข้าใจว่า มีบิอะฮ์ดีตามบทบัญญัติศาสนา ทั้งนี้ เพราะท่านศาสดาได้เคยกล่าวไว้ในหลายๆวาระว่า ...

كُلُّ بَدْعٍ ضَلَالَةٌ

“ทุกๆบิอะฮ์ คือความหลงผิด” ...

และท่านยังเคยกล่าวเอาไว้อีกด้วยว่า ...

إِيَّاكُمْ وَمُخَدَّنَاتِ الْأُمُورِ، فَإِنَّهَا ضَلَالَةٌ!

“พวกท่านพึงระวังตนเองจาก สิ่งทั้งหลายที่ถูกอุตรขึ้นมาใหม่ (ในศาสนา) เพราะว่า มันคือความหลงผิด” ...

.....๗๗.....

ท่านศาสดามุหัมมัด ค็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะซัลลัม มิได้ถูกส่งมาเพื่อสอน “ภาษา” แก่ผู้ใด, แต่ท่านถูกส่งมา เพื่อสอน “บทบัญญัติศาสนา” ของพระองค์ อัลลอฮ์ ซ.บ. แก่มนุษยชาติทั้งมวล ...

เมื่อท่านกล่าวเตือนอุมมะฮ์ของท่านว่า “ทุกๆบิอะฮ์ คือความหลงผิด” ท่านจึงยอมหมายถึงสิ่งบิอะฮ์ “ตามบทบัญญัติ”, .. มิใช่บิอะฮ์ “ตามหลักภาษา” แน่نون

และก็ไม่เคยมีรายงานหะดีษมาแม้แต่บทเดียวว่า ท่านศาสดาจะเคยกล่าวยกย่องชมเชยสิ่งใดที่ถูกอุทธรณ์ขึ้นมาใหม่ในศาสนาของท่านว่า เป็นสิ่งที่ดี !...

ดังนั้น ไม่ว่าจะมองในแง่มุมใดก็ตาม ก็จะไม่พบคำว่า “มีบิอะฮ์ดี” ในบทบัญญัติ นอกจากทั้งหมด จะเป็น “บิอะฮ์ต้องห้าม” เพียงสถานเดียว ...

คำว่า “บิอะฮ์ดี” ที่มีกล่าวกันแพร่หลายมิใช่อื่นใด แต่เป็นเพียงศัพท์เทคนิคตามหลักภาษาที่ใช้เรียกสิ่งดีๆ -- (ตาม “มุมมอง” ของมนุษย์, .. ต่อสิ่งที่เพิ่งจะเกิดขึ้นใหม่, ไม่ว่าจะเป็นเรื่องทางโลกหรือทางศาสนา) -- ว่าเป็น บิอะฮ์ดี (คือ การริเริ่ม, การประดิษฐ์สิ่งใหม่ที่ดี) .. แค่นั้นเอง ...

สรุปแล้ว ผู้ใดก็ตาม, -- จะเป็นนักวิชาการระดับไหนก็ตาม -- ที่กล่าวในลักษณะว่า มีบิอะฮ์ดีหรือบิอะฮ์หะสะนะฮ์อยู่ในบทบัญญัติ ก็พึงรู้เถิดว่าเขากำลัง “สับสน” กับความหมายของบิอะฮ์ตามบทบัญญัติและความหมายบิอะฮ์ตามหลักภาษา ...

และผู้ใดก็ตามที่กล่าวว่า “มีบิอะฮ์หะสะนะฮ์ (บิอะฮ์ดี) ในบทบัญญัติ” หากจะมองเพียงว่า คำพูดของเขาไปค้านกับคำนิยามของคำว่า “บิอะฮ์ ชัรอียะฮ์” ตามหลักวิชาอุศูลฟิกฮ์, หรือไปค้านกับคำพูดของท่านอิบน์ หะญูร ทั้งสองท่าน, หรือไปค้านกับคำพูดของท่านอิบน์ อุมัร ร.ฎ.ที่กล่าวมาข้างต้น .. เพียงแค่นั้น ก็คงไม่สู้กระไรนักหรอก ...

ที่สำคัญ คำพูดของเขาดังกล่าวไป “คัดค้าน” คำพูดของท่านรอซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะซัลลัมที่บอกเขาว่า “ทุกๆบิอะฮ์ (ตามบทบัญญัติ) คือความหลงผิด” นี่สิ มันเป็นเรื่องสาหัสสากรรจ์สำหรับมุสลิมที่มีอีมานทุกคนเหลือเกิน ...

โอ!อย่างนี้กันดีไหม ? ...

ถ้าท่านมองว่า การจัดงานเมาลิดเป็นเรื่องดีตามบทบัญญัติ ก็คงเหมือนกับท่านมองว่า การอะซานในการนมาซวันอีด ก็เป็นเรื่องดีตามบทบัญญัติเหมือนกัน ...

หรือถ้าท่านมองว่า การจัดงานเมาลิดเป็นสิ่งที่มิหลักฐาน เพราะเป็นการกียาสกับการทำอะกีเกาะฮ์ของท่านนบี, ดังมุมมองของท่านอัศ-สะยูญีย์, .. หรือเป็นการกียาสกับการถือศีลอดวันอาชูรอฮ์ (วันที่ 10 เดือนมุหัรรัม) ของท่านนบี, ดังมุมมองของ

ท่านอิบนุหะญูร อัล-อัศเกาะลานีย์ที่กำลังจะกล่าวถึงต่อไป ก็เหมือนกับท่านมองว่า การอะซานในการนมาซวันอีด ก็เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ คือเป็นการ “กียาส” มาจากการอะซานนมาซฟิรฎูห้เวลา ซึ่งไม่ผิดหลักการกียาสตรงไหน ... แถมยังมีหลักฐานจากอัล-กูรออันอีก คือโองการในซูเราะฮ์ฟุศสิลัต โองการที่ 33 อันมีความหมายว่า ... “และผู้ใดเล่าจะเลอเลิศที่สุดในด้านคำพูด ยิ่งไปกว่าผู้ที่เรียกร้องเชิญชวนมาสู่อัลลอฮ์”

หรือท่านผู้ใดที่เคยกล่าวในลักษณะประชดประชันต่อผู้ที่ตกท้วงว่า การจัดงานเมาลิดเป็นบิดอะฮ์ต้องห้ามว่า ... ก็ให้รู้ไปเสียว่า การแสดงความรักต่อท่านนบีด้วยการจัดงานเมาลิดฉลองวันเกิดให้ท่าน จะเป็นความหลงผิด, จะเป็นบาป, และจะต้องตกนรก ! ... ก็คงเหมือนกับท่านกล่าวแบบประชดประชันต่อผู้ที่ตกท้วงท่านว่า การอะซานเพื่อนมาซอีดเป็นบิดอะฮ์ต้องห้าม ว่า ... ก็ให้มันรู้ไปเสียว่า การอะซานเพื่อเรียกคนมานมาซอีด จะเป็นความหลงผิด, เป็นบาป, และจะต้องตกนรก ! ...

เพราะฉะนั้น ถ้าแท้จริง ก็ให้ท่านลองอะซาน เรียกร้องคนมานมาซวันอีดดูบ้างเป็นไร, ... จะเป็นวันอีดิลฟิฏริ, หรืออีดิลอัฎฮา, หรือทั้งสองอีดก็ได้ ... ด้วยเหตุผลความ “เหมือน” ระหว่างการจัดงานเมาลิดกับการอะซานเพื่อนมาซวันอีดดังกล่าวข้างต้น ...

ท่านจะกล้าไหม้ละ ? ...

ถ้าท่านกล้า เราก็พร้อมแล้วที่จะทำ, และยอมรับ — เหมือนท่าน — ว่า การจัดงานเมาลิด เป็นบิดอะฮ์ดีที่ถูกต้องตามบทบัญญัติ ...

แต่ถ้าท่านไม่กล้า ท่านก็ต้องหาคำตอบมาให้ได้ว่า การจัดงานเมาลิดฉลองวันเกิดให้ท่านนบี กับการอะซานเพื่อเรียกคนมานมาซวันอีด มันแตกต่างกันตรงไหน ? ..

เรามั่นใจว่า ท่านไม่มีคำตอบอื่นใดนอกจากการกล่าวว่า ที่ท่านไม่กล้า ก็เพราะการอะซานเพื่อเรียกคนมานมาซวันอีด เป็นบิดอะฮ์ต้องห้ามตามบทบัญญัติ เนื่องจากไม่เคยมีแบบอย่างมาก่อนจากท่านนบีและเศาะหาบะฮ์ของท่าน ...

ก็เหตุผลอย่างเดียวกันนี้แหละ — หากท่านกล้าหาญพอที่จะรับความจริง — ที่ท่านจะต้องนำมันไปใช้กับการจัดงานเมาลิดของท่านว่า มันเป็นบิดอะฮ์ต้องห้ามตามบทบัญญัติ เพราะไม่เคยมีแบบอย่างมาจากท่านนบีและเศาะหาบะฮ์ของท่าน ...

ขอถามย้ำอีกครั้งว่า ทั้งสองกรณีนี้มันแตกต่างกันตรงไหน ท่านจึงมาจำแนกว่า การจัดงานเมาลิด เป็นบิดอะฮ์ดี (หะสะนะฮ์) ตามบทบัญญัติ ท่านจึงกล้าทำ ... แต่

ขณะเดียวกัน ท่านกลับมองว่า การอะซานในการนมาซวันอีด เป็นบิอะฮ์ต้องห้ามตามบทบัญญัติ ท่านจึงไม่กล้าทำ ? ...

ผมคิดว่า เรื่องนี้หากท่านไปถามผู้ที่กล้าพูดความจริง เขาก็คงจะตอบท่านแบบ ชัดถ้อยชัดคำและไม่เกรงใจท่านเลยว่า .. การทำเมาลิดและการอะซานในการนมาซวันอีด ถ้าคุณมองตาม “หลักภาษา” มันก็เป็น เป็นบิอะฮ์ดี (หะสะนะฮ์) ทั้งคู่ นั่นแหละ ..

แต่ขณะเดียวกัน ถ้าคุณมองตาม “บทบัญญัติ” มันก็เป็นก็เป็น บิอะฮ์ต้องห้าม (เฆาะลาละฮ์) ทั้งคู่เหมือนกันอีกนั่นแหละ (วะ) ...

วัลลอฮุ อะอฺลัม.

(2). การทำเมาลิด มี أَصْل .. คือมีพื้นฐานที่มาตามหลักการศาสนา

ท่านอัส-สะยูญีย์ ได้กล่าวในหนังสือข้างต้น ซึ่งรวมชุดอยู่ในหนังสือ “อัล-หาวิย ลิล ฟีตาวีย” เล่มที่ 1 หน้า 296 ว่า ...

إِنَّ الطَّلَبَ فِي الْمُنْدُوبِ تَارَةً يَكُونُ بِالنَّصِّ وَتَارَةً يَكُونُ بِالْقِيَاسِ، وَهَذَا إِنْ لَمْ يَرِدْ فِيهِ نَصٌّ فَفِيهِ الْقِيَاسُ عَلَى الْأَصْلَيْنِ الْآتَيْنِ ذِكْرُهُمَا ...

“แท้จริง หลักการของสิ่ง مندูบ หรือ “สิ่งที่ถูกส่งเสริมให้ทำ” นั้น บางครั้งจะเป็นการส่งเสริมให้ทำด้วยหลักฐานที่ชัดเจน, และบางครั้งก็จะด้วยการอนุมานเปรียบเทียบ (เทียบหลักฐานอื่น) .. ซึ่งในกรณีนี้ (คือ การส่งเสริมให้จัดงานเมาลิด) แม้ว่าจะไม่มีหลักฐานชัดเจน แต่ก็เป็นการ “กียาส” กับพื้นฐาน 2 ประการที่จะกล่าวถึงต่อไป”

ข้อโต้แย้ง

คำกล่าวของท่านอัส-สะยูญีย์ที่ว่า .. “การส่งเสริมให้มีการจัดงานเมาลิด เป็นการ กียาส กับพื้นฐาน 2 ประการที่จะถึงต่อไป” .. นั้น ...

คำกล่าวนี้ ขัดแย้งกันเองกับคำพูดของท่านที่กล่าวไว้ในตอนต้นว่า การทำเมอลิด เป็นบิอะฮ์ หะสะนะฮ์ ! ...

เพราะหลักฐานของศาสนาตามมัซฮับฮาฟีอี มีที่มาจาก 4 ประการ คือ การอ่าน ชุมนนะฮ์, อิจญมาอฺ และกียาส ...

หลักปฏิบัติใดๆก็ตามที่ได้มาจากหลักฐานข้อหนึ่งข้อใดจาก 4 ประการข้างต้น จะไม่เรียกหลักปฏิบัตินั้นว่า “เป็นบิอะฮ์” .. แต่จะถือว่า หลักปฏิบัติดังกล่าวนั้น เป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติ ...

ตัวอย่างเช่น การวาญิบจ่ายชะกาตข้าวเปลือก เป็นการกียาสมาจากข้าวสาลีหรือ ข้าวบาร์เลย์ จึงถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติ ...

มีนักวิชาการท่านใดบ้างไหมที่กล่าวว่า การวาญิบจ่ายชะกาตข้าวเปลือก เป็น บิอะฮ์ หะสะนะฮ์ ? ...

การวาญิบกอดอ์หรือชดไช้มาจากที่ขาดโดยเจตนา เป็นการกียาสจากผู้ที่ยาคนมาจากการลืมหรือนอนหลับ ตามหลัก **قِيَاسٌ أَوْ لَوْ** (จะมีคำอธิบายในตอนต่อไป) .. จึงถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติ (สำหรับนักวิชาการที่กล่าวอย่างนี้) ...

มีนักวิชาการที่ยอมรับหลักการนี้ท่านใดบ้างที่กล่าวว่า การกอดอ์นมาซของผู้ที่ยาคนมาชดโดยเจตนา เป็นบิอะฮ์ หะสะนะฮ์ ? ...

เพราะฉะนั้น หากว่าการจัดงานเมอลิด มีที่มาเพราะเป็นการ “กียาส” กับ พื้นฐาน 2 ประการที่จะกล่าวถึงต่อไปดังคำกล่าวของท่าน การจัดงานเมอลิดก็ไม่ใช่ บิอะฮ์หะสะนะฮ์, .. แต่เป็นสิ่งที่มีความหลักฐาน คือการกียาส จึงถือเป็นการปฏิบัติตาม บทบัญญัติ ...

และทั้ง 2 ประการนี้ — เป็นบิอะฮ์และเป็นบทบัญญัติ — ตามหลักการถือว่า เป็นสิ่งที่ขัดแย้งกันอย่างสิ้นเชิง ชนิดยืนกันคนละซีกโลกเลยทีเดียว ...

นี่คือ “ความสับสน” ของนักวิชาการเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “บิอะฮ์ หะสะนะฮ์” ดังที่ผมได้กล่าวมาแล้วในหน้า 22 ที่ผ่านมา ..

สำหรับ “พื้นฐาน” ของงานเมอลิด 2 ประการที่ท่านอัส-สะยูญีย์กล่าวถึงนั้น เพื่อความเหมาะสมในการวิภาษ ผมจึงขอสลับตำแหน่งจากขั้นตอนที่ระบุไว้ในหนังสือ “อัล-หาวิยฺ ลิล ฟะตาวียฺ” ดังต่อไปนี้ ...

ประการแรก อยู่ในหนังสือ “อัล-หาวิยฺ” เล่มที่ 1 หน้า 303 .. เป็นการวิเคราะห์ของท่านอัส-สะยูญีย์เอง จากหะดีษบทหนึ่งที่รายงานมาจากท่านอนัส บินมาลิก ร.ฎ.ว่า **إِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَقَّى عَنْ نَفْسِهِ بَعْدَ النُّبُوَّةِ** : “ท่านนบีฯ คือลัลลอฮุ อะลัยฮิวะซัลลัม ได้ทำอะกิเกาะฮ์ให้แก่ตัวเองหลังจากเป็นนบีฯแล้ว” .. โดยอ้างการบันทึกจากท่านอัล-บัยฮะกีษ ในหนังสือ “อัส-สุนัน อัล-กูบรอ” (เล่มที่ 9 หน้า 300 -- ด้วยสายรายงานที่เฏาะอีฟ จนท่านอัล-บัยฮะกีษเองได้กล่าววิจารณ์ว่า หะดีษนี้เป็นหะดีษมุกัร .. แต่หะดีษนี้มีรายงานจากกระแสนั้นที่เฏาะเหียฮ์ --- ซึ่งท่านผู้อ่านสามารถดูบทวิเคราะห์หะดีษบทนี้ได้จากหนังสือ “ท่านถาม-เราตอบ” ของผมในเรื่อง “การทำอะกิเกาะฮ์ให้แก่ตัวเองเมื่อใด”) ...

ท่านอัส-สะยูญีย์ ได้วิเคราะห์จากหะดีษบทนี้ว่า ท่านอับดุลมุฏฏอลิบผู้เป็นปู่ ได้เคยทำอะกิเกาะฮ์ให้แก่ท่านนบีฯแล้วครั้งหนึ่งเมื่อตอนที่ท่านเพิ่งคลอด และพื้นฐานของอะกิเกาะฮ์ จะไม่มีการทำซ้ำถึง 2 ครั้ง ...

การที่ท่านนบีฯมาทำอะกิเกาะฮ์ให้แก่ตัวเองอีกครั้งหลังจากการเป็นนบีฯแล้ว แสดงว่า ท่านให้ความสำคัญกับวันเกิดของท่าน และขอบคุณต่อพระองค์อัลลอฮ์ที่ให้ท่านได้เกิดมาเพื่อความเมตตาแก่ประชาชาติทั้งมวล ซึ่งการให้ความสำคัญกับวันเกิดของท่านนั้น สามารถทำ “ซ้ำ” ได้หลายครั้ง ไม่ใช่แค่ครั้งเดียว, .. และจะด้วยรูปแบบใดๆก็ได้ที่เป็นเรื่องดี เช่น เลี้ยงอาหาร, อ่านอัล-กุรอาน เป็นต้น ...

ข้อโต้แย้ง

การที่ท่านอัส-สะยูญีย์ ได้นำเอาการจัดงานเมอลิดซึ่งเป็นงานฉลอง “วันเกิด” ท่านนบีฯ ไป “กียาส” กับการทำอะกิเกาะฮ์ของท่านนบีฯ คือลัลลอฮุ อะลัยฮิวะซัลลัม นั้น มีสิ่งที่จะต้องพิจารณาหลายประเด็นคือ ...

1. การทำอะกิเกาะฮ์ มิใช่เป็นการให้ความสำคัญกับ “วันเกิด” ของผู้ใดเป็นการเฉพาะ, แต่เป็นการให้ความสำคัญกับ “การเกิด” มาเป็นมนุษย์, ไม่ว่าจะเป็นท่านนบีฯหรือสามัญชนธรรมดา ก็ทำอะกิเกาะฮ์กันได้ทุกคน ...

ความจริงข้อนี้เราจะเห็นได้ชัดเจนว่า การทำอะกิเกะฮะ มิใช่เป็นชุนนะฮ์ให้ทำ “ในวันเกิด” .. แต่ชุนนะฮ์ให้ทำ “หลังจากเกิด” ไปแล้ว 7 วันนับจากวันเกิด ! ...

เพราะฉะนั้น การนำเอาเรื่องงานเมอลิดซึ่งถูกจัดขึ้นเพื่อฉลอง “วันเกิด” ของท่านนบีฯ ไปกียาสหรือผูกพันกับการทำอะกิเกะฮะของท่าน จึงเป็นคนละเรื่องกัน ...

2. เรื่องที่ท่าน अबดุลมุฏฏอลิบ ได้ทำอะกิเกะฮะให้ท่านนบีฯ นั้น เป็นเพียง “เรื่องเล่า” ที่ไม่มีหลักฐานจากหะดีษเศาะหีษะฮ์บทุกกล่าวยืนยันได้เลย, และหะดีษ - จากการบันทึกของท่านอัล-บัยฮะกี - ที่ท่านอัล-สะยูฏี้นำมาอ้างเรื่องท่านนบีฯ ทำอะกิเกะฮะให้แก่ตัวเอง ก็เป็นกระแสนายงานที่เพี้ยนผิดมาก (แม้ว่าจะเป็นหะดีษที่ถูกต้องจากการรายงานกระแสนั้นก็ตาม) .. เพราะฉะนั้น หะดีษเรื่องการทำอะกิเกะฮะของท่านนบีฯ, ไม่ว่าจากเรื่องเล่าที่ว่าท่าน अबดุลมุฏฏอลิบทำให้ท่าน, หรือท่านนบีฯ ทำให้แก่ตัวเอง --- จากการอ้างของท่านอัล-สะยูฏีข้างต้น --- จึงถือเป็นเรื่องที่อ่อนหลักฐาน ซึ่งจะนำมาทำเป็น “ตัวหลัก” หรือ *مَقِيسٌ عَلَيْهِ* เพื่อการ “กียาส” กับวันเกิดของท่านนบีฯ และเป็นข้ออ้างในการจัดงานเมอลิดไม่ได้ ...

3. ในแง่ของการ “ตั้งสมมุติฐาน” ว่า ท่าน अबดุลมุฏฏอลิบ เคยทำอะกิเกะฮะให้ท่านนบีฯจริง แต่ตามรูปการก็เป็นการทำอะกิเกะฮะในรูปแบบ “ญะฮิลียะฮ์” ยุคก่อน มิใช่ทำในรูปแบบอิสลาม, ตามหลักการจึงถือว่า ท่านนบีฯยังไม่มีผู้ทำอะกิเกะฮะให้ ! .. และนักวิชาการจำนวนมากก็ได้้นำเอาหะดีษบทนี้มาเป็นหลักฐานเรื่อง การทำอะกิเกะฮะให้แก่ตัวเองของผู้ซึ่งไม่เคยมีใครทำอะกิเกะฮะให้ ...

การที่ท่านนบีฯมาทำอะกิเกะฮะให้แก่ตัวเองภายหลัง (โปรดสังเกตด้วยว่า ท่านทำ หลังจากถูกแต่งตั้งเป็นนบีฯแล้ว) จึงมิใช่เป็นการทำอะกิเกะฮะ “ซ้ำ” ดังการอ้างของท่านอัล-สะยูฏี แต่เป็นการทำอะกิเกะฮะเพียงครั้งเดียวตามรูปแบบอิสลามของท่าน .. และก็ไม่เคยปรากฏหลักฐานว่า ท่านนบีฯจะทำอะกิเกะฮะ “ซ้ำ” อีกทุกปีหลังจากครั้งนั้น ...

ดังนั้น การนำเอาหะดีษบทนี้มาเป็นหลักฐานเพื่อกียาสว่า อนุญาตให้จัดงานเมอลิดเพื่อให้เกียรติกับวันเกิดของท่านนบีฯ “ซ้ำ” ได้ทุกปี จึงเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง ...

4. การส่งเสริมให้จัดงานเมาลิดตามทัศนะของท่านอัศ-สะยูญีย์ มีเงื่อนไขว่า จะต้องไม่ทำอะไรให้ “เกินเลย” จากการมาชุมนุมกันเพื่ออ่านอัล-กุรอาน, บรรยายชีวประวัติของท่านนบี, เลี้ยงอาหารกัน .. แล้วแยกย้ายกันกลับ .. ดังคำกล่าวของท่านในหนังสือ “อัล-หาวิย” เล่มที่ 1 หน้า 292 (โปรดดูคำแปลในหน้าที่ 13 ของหนังสือเล่มนี้

แต่ถ้าเราสังเกตรูปแบบและองค์ประกอบอื่นๆ ในการจัดงานเมาลิด — โดยเฉพาะในประเทศไทย — เท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการจัดที่บ้านหรือจัดในระดับจังหวัด, ระดับประเทศ .. ก็หลีกเลี่ยงไม่พ้นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ที่เรียกว่า “เกินเลย” อันเป็นเรื่องต้องห้ามปรากฏ “แทรก” เป็นยาคำอยู่ด้วยเสมอ ไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ...

ก. ผู้มาร่วม “เที่ยว” งานเมาลิด, .. โดยเฉพาะวัยรุ่นหญิง ไม่เว้นแม้แต่มุสลิมะฮ์บางคน .. จะต้องเป็นผู้ที่แต่งกายไม่เรียบร้อยและไม่ถูกต้องตามหลักการศาสนา เช่น ไม่คลุมฮิญาบ, หรือคลุมฮิญาบแต่สวมเสื้อและกางเกงยีนส์รัดรูป, หรือผู้ที่มิใช่มุสลิมบางคน ใส่เสื้อเอวลอยหรือเสื้อสายเดี่ยว เป็นต้น มาเดินปะปนร่วมกันกับผู้ชายอย่างอิสระเสรีในงานดังกล่าวด้วย ใช่หรือไม่ ? ...

ข. ทั้งกอร์รี่และกอร์ริอะฮ์ที่ถูกเชิญมาประชันเสียงกันเหมือนนกเขาในงานเมาลิด .. รวมทั้งผู้ที่ร่วมอ่านบัจรฺฮันญีย์ในพิธีกรรมเมาลิด แต่ละคนจะต้องตั้งอกตั้งใจ “เน้น” ลีลาและน้ำเสียงในการอ่านให้ไพเราะเป็นพิเศษ .. มิใช่เพื่ออัลลอฮ์, แต่เพื่อจะให้ประทับใจทั้งผู้ฟังและกรรมการตัดสินรางวัลในการประกวด ...

พฤติกรรมดังกล่าวนี้ ตามหลักการศาสนาถือว่า เป็นเรื่องของผู้ที่ “ตะกับบุรและซุมอะฮ์” คือ “โอรอดและอยากดัง” อันเป็นเรื่องต้องห้าม ใช่หรือไม่ ? ...

ค. การแก่งแย่งกันเป็น “ประธาน” จัดงานเมาลิด เป็น “ส่วนหนึ่ง” ของความแตกแยกและการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายในองค์กรกลางของอิสลามในยุคปัจจุบัน ใช่หรือไม่ ? ..

ง. “ผลประโยชน์” มหาศาลจากการจัดงานเมาลิด ก็เป็นอีก “ส่วนหนึ่ง” ของความแตกแยกและความไม่ไว้วางใจกันในองค์กรกลางดังกล่าว ทำให้มีการ “แฉ” หรือสาวไส้กันเอง, มีการใส่ร้ายป้ายสีกัน ฯลฯ .. จนนำมาสู่ความอับอายขายหน้าให้แก่มุสลิมทั้งประเทศอย่างที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ ใช่หรือไม่ ? ...

ถ้าไม่ปฏิเสธว่ามีข้อใดข้อหนึ่งปรากฏอยู่จริง ก็แสดงว่าการจัดงานเมาลิดเป็นเรื่องไม่ชอบธรรมและเป็นเรื่องต้องห้าม .. ไม่ใช่เฉพาะตามทัศนะของท่านอัศ-สะยุญีย์ท่านเดียว แต่เป็นทัศนะของนักวิชาการที่สนับสนุนให้มีการจัดงานเมาลิดเอง, เกือบทุกท่านก็ว่าได้ ..

ทั้งนี้เพราะการจัดงานเมาลิดเพื่อฉลองวันเกิดให้ท่านนบีؐนั้น เกิดจากมุมมองที่ว่า การเลี้ยงอาหารกันก็ดี, การอ่านอัล-กุรอ่านในพิธีดังกล่าวเป็นต้น เป็นสิ่งที่ดี ..

แต่ขณะเดียวกัน พฤติการณ์แห่งความเสื่อมเสียอย่างใดอย่างหนึ่งจากที่กล่าวมาแล้วหรือยังมีได้กล่าว .. ที่ปรากฏแทรกอยู่ในงานเมาลิดแทบทุกงาน ก็ถือเป็นเรื่องต้องห้ามตามหลักศาสนาเช่นกัน ...

สิ่งที่บรรดานักวิชาการนำมาอ้างเป็นหลักฐาน — แม้จะเป็นผู้ที่ส่งเสริมงานเมาลิดก็ตาม -- ในการห้ามการจัดงานเมาลิดที่มีผสมผสานกันในงานทั้งสิ่งดีและสิ่งไม่ดีดังกล่าวก็คือ กฎเกณฑ์ของวิชาอุศูล ฟิกฮ์ที่ว่า ...

دَرَأُ الْمَفَاسِدِ مُقَدَّمٌ عَلَى جَلْبِ الْمَصَالِحِ

“การสกัดกั้นความไม่ถูกต้องและระงับความเสื่อมเสีย จะต้อง มาก่อน การชักนำให้ทำความดี” ...

ท่านอิบну หะญูร อัล-ฮัยตะมีย นักวิชาการฟิกฮ์ที่มีชื่อเสียงโด่งดังที่สุด และเป็นเจ้าของหนังสือ “ตุ้หฟะตุล มุหัดดาญ” อันลือลั่น ได้กล่าวไว้ในหนังสือ “อัล-พะตาวี” ของท่านว่า ...

الْمَوَالِدُ وَالْأَذْكَارُ مَتَى تَفْعَلُ عِنْدَنَا أَكْثَرَهَا مُشْتَمِلٌ عَلَى خَيْرٍ كَصَدَقَةٍ وَذِكْرٍ وَصَلَاةٍ وَسَلَامٍ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَمَدْحِهِ، وَعَلَى شَرٍّ، بَلْ شُرُورٍ وَلَوْ لَمْ يَكُنْ فِيهَا إِلَّا رُؤْيُ النِّسَاءِ لِلرِّجَالِ الْأَجَانِبِ لَكَفَى

“การจัดงานฉลองวันเกิดและงานที่ระลึกต่างๆ เท่าที่จัดกันส่วนใหญ่ มักจะประกอบขึ้นจากสิ่งที่ดีๆ อาทิเช่น การเสาะตะเกาะฮ์, การชกรู้ลลอฮ์, การเสาะละวาด การให้สลามและการสรรเสริญท่านศาสดามุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะซัลลัม, แต่ขณะเดียวกัน งานดังกล่าวยังประกอบขึ้นจากสิ่งต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายๆ

อย่างอยู่เสมอเช่นกัน, มาตราว่า จะไม่มีสิ่งต้องห้ามอื่นใดในงานดังกล่าวนี้นอกจาก การเปิดโอกาสให้สตรีได้มองดูผู้ชายอื่น (ที่มีโฉมหน้าห่มของตน) ก็ถือว่าเป็นเหตุผล เพียงพอแล้ว (ที่จะ “ห้าม” จากการจัดงานนั้นๆ)” ...

(จากหนังสือ “อัล-อิบดาอฺ ฟิ มะฎีอฺ อัล-อิบติดาอฺ” ของท่านเชคอะลี มะห์ฟูศ หน้า 264) ...

นี่คือ คำพูดของท่านอิบนุ หะญูรฺ อัล-ฮัยตะมียะนะครับ มิใช่คำพูดของผม, เพราะฉะนั้น ก็น่าจะเอาไปลองคิดดูเป็นการบ้านบ้างก็ได้สำหรับผู้ที่ยัง “ยืนกราน” ในการยึดถือ “ทัศนะ” นักวิชาการมาเป็นข้ออ้างในการจัดงานเมาลิด โดยที่ตนเองอาจจะ ยังไม่เคยทราบเงื่อนไขการอนุญาตของนักวิชาการในกรณีนี้มาก่อนก็ได้ ...

แต่ถ้ายังดันทุรังจัดงานเมาลิดต่อไป ตานี้ท่านจะอ้างว่า “ทำตามใคร” กันอีก ผมก็อยากจะรู้เหมือนกัน ? ...

ส่วน “พื้นฐาน” ประการที่สอง มีระบุอยู่ในหนังสือ “อัล-หาวิยฺ ลิล ฟี ตาวิยฺ” เล่มที่ 1 หน้า 302 อันถูกอ้างว่าเป็นการวิเคราะห์ของท่านอิบนุ หะญูรฺ อัล-ฮัยตะมียะ.. มาจากเหตุการณ์ตอนที่ท่านศาสดา ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิวะซัลลัมเดินทางไปถึงนครมะดีนะฮ์ใหม่ๆ และได้เห็นพวกยะฮูดียฺ (ยิว) ในนครมะดีนะฮ์ถือศีลอดกันในวัน อาซุรอฮ์ (วันที่ 10 เดือนมุหรรรอม) ท่านจึงถามพวกนั้นถึงเหตุผลของการถือศีลอด พวกเขตอบว่า วันอาซุรอฮ์ คือวันที่พระองค์อัลลอฮ์ ซ.บ. ได้ทรงบันดาลให้ฟิรฺอูน จมน้ำตาย และทรงช่วยให้ท่านนบียฺมุซาพ้นภัย พวกเขจึงถือศีลอดเพื่อขอบพระคุณ อัลลอฮ์ ซ.บ. .. ท่านนบียฺ จึงได้กล่าวกับพวกยิวเหล่านั้นว่า نَحْنُ أَوْلَى بِمُوسَى مِنْكُمْ .. คือ พวกเราสมควรที่จะยกย่องนบียฺมุซา ยิ่งกว่าพวกท่านเสียอีก .. ซึ่งหะดีษบทนี้ บันทึก โดยท่านบุคอรีและท่านมุสลิม

ท่านอิบนุ หะญูรฺ อัล-ฮัยตะมียะได้วิเคราะห์ว่า จากเหตุการณ์ตอนนี้แสดงว่า ท่านศาสดามุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิวะซัลลัม ส่งเสริมให้มีการขอบพระคุณพระองค์ อัลลอฮ์ ซ.บ. ที่ประทานความโปรดปรานให้พวกเราในวันใดๆเป็นการเฉพาะได้ .. และ เราสามารถจะแสดงความขอบพระคุณพระองค์ใน “วันสำคัญ” ดังกล่าวนั้น เข้าได้ในทุกๆ

ทุกปี, ซึ่งการขอบคุณดังกล่าว สามารถแสดงออกได้ในหลายรูปแบบ เช่นการสวด, การถือศีลอด, การบริจาคทาน, การอ่านอัล-กุรอาน เป็นต้น ...

และหนึ่งจาก “วันสำคัญ” ที่สุดสำหรับมุสลิมเรา ก็คือ “วันเกิด” ของท่าน ศาสดา มุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะซัลลัม ...

ข้อชี้แจง

บทวิเคราะห์ข้างต้นของท่านอิบну หะญูร อัล-อัศเกาะลานีย์ ผมถือว่าเป็นมุมมองที่น่าคิดและสอดคล้องกับหลักวิชาการมากที่สุด ยิ่งกว่าคำกล่าวที่ว่า การทำเมอลิดเป็น บิดอะฮ์ดี (หะสะนะฮ์) ซึ่งไปขัดแย้งกับคำกล่าวของท่านศาสดาที่บอกว่า ทุกๆ บิดอะฮ์ คือความหลงผิด, .. และสอดคล้องกับหลักวิชาการยิ่งกว่าการนำพิธีกรรมเมอลิด ไปกียาสกับการทำอะกีเกาะฮ์ ของท่านอัศ-สะยุญีย์ที่เพิ่งจะผ่านมาเสียอีก ...

แต่จะอย่างไรก็ตาม ทั้งหลายแหล่งของการวิเคราะห์เหล่านั้น เป็นเพียงมุมมองจาก “ด้านเดียว” คือมองจากพวกเราที่เป็น “อุมมะฮ์” ของท่านศาสดา ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะซัลลัม ที่ต้องการจะให้เกียรติท่าน และมองว่า การจัดพิธีกรรมเมอลิดเพื่อให้เกียรติวันเกิดของท่านศาสดา เป็นสิ่งที่ดี ...

มุมมองนี้ ก็คงจะคล้ายๆ กับความรู้สึกของบรรดาเศาะหาบะฮ์ที่มองว่า การยืนเพื่อให้เกียรติท่านศาสดาเมื่อเห็นท่าน ก็เป็นสิ่งที่ดี, อย่างไรอย่างนั้นไม่มีผิด ...

เพราะฉะนั้น ทำไมเราจึงไม่หันไปวิเคราะห์ใน “มุมกลับ” คือ มุมมองจากความรู้สึกของท่านศาสดา ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะซัลลัมดูบ้าง โดยอาศัยหลักการเดียวกัน .. คือการ “กียาส” ระหว่างความประสงค์จะให้เกียรติด้วยการยืนต้อนรับเมื่อเห็นท่านของบรรดาเศาะหาบะฮ์, กับการให้เกียรติ “วันเกิด” ของท่านด้วยการจัดงานฉลองเสียใหญ่โตของพวกเรา .. ที่เรียกกันว่า งานเมอลิด ...

การ “กียาส” ในกรณีข้างต้นนี้ ผมมองว่า น่าจะตรงประเด็นยิ่งเสียกว่าการกียาสระหว่าง “วันเกิด” ของท่านนบี (ซึ่งก็ยังไม่รู้กันแน่ชัดเลยว่า เป็นวันที่เท่าไร ?) กับวัน “อาชูรอฮ์” อันเป็นวันรอดพ้นจากภัยของท่านนบีมุซา .. ดังการวิเคราะห์และกียาสของท่านอิบнуหะญูร อัล-อัศเกาะลานีย์เสียอีก ...

แถมหากมองกันให้ปรุโปรงจริงๆ การกียาสในกรณีนี้ ยังเป็นการกียาสที่เรียกว่า “قِيَاسُ أَوْلَى” .. คือ “การอนุมานเปรียบเทียบด้วยเหตุผลของตัวเทียบ ที่มีน้ำหนักมากกว่าเหตุผลในตัวบท” ด้วยซ้ำไป ...

อย่าลืมว่า “วิธีการ” ที่ท่านศาสดา ให้ความสำคัญกับวันรอดพ้นภัยของท่านนบี Muhammad ในวันอาชูรอฮ์ (ซึ่งตรงกับวันที่ 10 เดือนมุหัรรอมแน่นอน) .. และการให้ความสำคัญกับ “วันเกิด” ของท่านเอง คือวันจันทร์ ซึ่งไม่มีข้อขัดแย้งอีกเช่นกัน .. นั้น ท่านศาสดาจะใช้วิธีการที่เรียบง่าย, ประหยัด, ไม่เอิกเกริก ด้วยการทำอิบาดะฮ์ คือ “ถือศีลอด” ในทั้ง 2 วันดังกล่าว ...

ดังนั้น วิธีการที่เราเฉลิมฉลองวันเกิดให้ท่าน (ซึ่งก็ยังไม่รู้ว่าตรงกับวันที่เท่าใด ดังที่กล่าวมาแล้ว) ด้วยการให้ทุนทรัพย์จำนวนมากจัด “เลี้ยงอาหาร” หรือจัดงานรื่นเริงเสียใหญ่โตจนบางครั้งกลายเป็นความ “ฟุ่มเฟือย” นั้น อยากถามว่าวิธีการดังกล่าวเป็นแค่ “ทัศนะ” หรือเป็นการกียาสมาจากไหน ? ...

ถ้าหากการ “เลี้ยงอาหาร” กันในงานเมาลิด เป็นการกียาสมาจากการ “ถือศีลอด” ของท่านศาสดาเองในวันอาชูรอฮ์และในวันจันทร์อันเป็นวันเกิดของท่าน ผมมองว่า การกียาสดังกล่าวนี้น่าจะเป็น ... قِيَاسُ مَعَ الْفَارِقِ ... คือ นำเอาสองอย่างที่แตกต่างกัน มาปรับใช้เป็นกลุ่มเดียวกัน, ... และยังเป็นการ “สวนทาง” กับสุนนะฮ์ที่ควรปฏิบัติในวันเกิดของท่านศาสดาอีกด้วย ...

“หิว” เพราะการถือศีลอด กับ “อิ่ม” เพราะการกินเลี้ยงในวันเดียวกัน คือในวันเกิดของท่านนั้น มันไม่เหมือนกันหรอกครับ ...

นี่คือ ข้อบกพร่องจากการกียาสระหว่างการถือศีลอดที่ “ท่านนบี” ปฏิบัติในวันอาชูรอฮ์และวันเกิดของท่าน กับการเลี้ยงอาหารซึ่ง “พวกเรา” ปฏิบัติในวันที่ตรงกับวันเกิดของท่าน ...

ที่ผมกล่าวว่า การกียาส ระหว่างการยืนให้เกียรติท่านนบี ด้วยการจัดงานเลี้ยงฉลองวันเกิดท่านนบี เป็น قِيَاسُ أَوْلَى นั้น ก็อยากจะให้ท่านผู้อ่านเปิดย้อนกลับไปดูหลักฐานเรื่องการยืนเพื่อให้เกียรติท่านนบีอีกครั้งจากหน้า 17-18 ของหนังสือเล่มนี้ ...

หลักฐานบทนั้นบ่งบอกชัดเจนแล้วว่า แค่การ “ยืนให้เกียรติ” ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาสามัญเหลือเกินสำหรับพวกเรา .. ท่านศาสดายังรังเกียจจนเสาะหาบะฮ์ไม่กล้ากระทำกันแล้วทั้งๆที่อยากทำ (สงสัยว่า ท่านนบีก็คงมองว่าเป็นการ “สอพลอ” มั้ง ?).

การ “จัดงานเลี้ยงฉลองเสียใหญ่โต” ในวันเกิดของท่านด้วยทุนทรัพย์มหาศาลจนบางครั้งกลายเป็นการฟุ่มเฟือย ซึ่ง “เวอร์” เสียยิ่งกว่าการยื่นให้เกียรติหลายร้อยเท่า ท่านจะมียิ่งรังเกียจหนักข้อเข้าไปหรือ ? ...

นี่คือ ความหมายของคำว่า **قِيَاسٌ أَوْلَىٰ** หรือการอนุมานเปรียบเทียบกับเหตุผลของตัวเทียบที่มีน้ำหนักมากกว่าเหตุผลในตัวบท ...

ผมยังขอยืนยันในความคิดเดิมของผมที่ว่า มุสลิมที่มีอีหม่านและรักท่านนบีอย่างแท้จริงนั้น จะต้องรักในสิ่งที่ท่านนบีรัก, และจะต้องรังเกียจในสิ่งที่ท่านนบีรังเกียจ ...

การรักในสิ่งที่ท่านนบีรัก ย่อมมีค่าเท่ากันและเสมอเหมือนกันกับการรังเกียจในสิ่งที่ท่านนบีรังเกียจ, ...

ท่านนบี คือลัลลอฮ์ อะลัฮฺวะซัลลัมเคยกล่าวว่า ...

فَمَنْ رَغِبَ عَنْ سُنَّتِي فَلَيْسَ مِنِّي

“ผู้ใดที่รังเกียจสุนนะฮ์ (แบบอย่าง) ของฉัน เขาก็ไม่ได้อยู่บนแนวทางของฉัน”
 สุนนะฮ์ทุกอย่างที่ได้ทำแบบอย่างไว้ คือสิ่งที่ท่านนบีรัก, หรือใครจะเกลียด ? ...
 ลงขนาดรู้ทั้งรู้เต็มหัวใจว่า พฤติการณ์แบบนี้ท่านนบีรักเกียจ แต่ยังยืนกรานที่จะทำโดยอ้างว่ารักท่าน ก็ไม่รู้เหมือนกันว่า รักท่านนบีประสาอะไรมิตราบ ? ...

และที่ผมขำไม่ออกก็คือ คำกล่าวในหนังสือ “ข้อโต้แย้งปัญหาศาสนา” เล่มที่ 1 หน้า 122 ด้วยข้อความว่า ...

“บทกลอนดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นว่า ประชากรอิสลามนั้น ให้เกียรติท่านนบี คือลัลลอฮ์ ได้ไม่ว่าจะให้เกียรติด้วยวิธีใด ทั้งนี้ ต้องไม่เหมือนกับการให้เกียรติของชาวนะศอรอ (คริสต์) ที่มีต่อพระเยซูของพวกเขา”...

ที่ผมขำไม่ออก ก็เพราะคำแนะนำของท่านผู้เขียนท่านนั้นที่กล่าวว่า มุสลิมเราต้องให้เกียรติท่านนบี และอย่าไปให้เกียรติท่านเหมือนที่พวกคริสเตียนให้เกียรติพระเยซูของพวกเขา คำกล่าวนี้อาจต้อง ... แต่ขณะเดียวกัน ท่านผู้เขียนฯ กลับส่งเสริมให้มีการจัดงานเมาลิด เพื่อให้เกียรติวันเกิดของท่านนบี ...

ผมไม่เข้าใจว่า ท่านผู้เขียนท่านนั้นไม่รู้, หรือสร้างทำเป็นไม่รู้ ... ว่า การจัดงาน “เมอลิด” เพื่อฉลองวันเกิดให้ท่านนบียั้นั้น เป็นการ “เลียนแบบ” ชาวคริสต์ที่จัดงาน “คริสต์มาส” เพื่อให้เกียรติและเฉลิมฉลองวันเกิดของท่านนบีย้อีซา ศาสดาของพวกเขา มาก่อนพวกเราตั้งนานหลายร้อยปีมาแล้ว ...

เท่าที่พูดมานี้ อย่ามีผู้ใดไปตีความในลักษณะ “บิดเบือน” เป็นอันขาดว่า ผมต่อต้านการให้เกียรติวันเกิด หรือ “เมอลิด” ของท่านนบี .. ตรงกันข้าม ขอยืนยันว่า ผมสนับสนุนเต็มที่ต่อการให้เกียรติ “ตัว” ท่านและให้ความสำคัญต่อ “วันเกิด” ของท่าน ...

เพียงแต่ว่า ... วิธีการแสดงความรักและให้เกียรติท่านนบีตามทัศนะของผม จะไม่ขอส่งเสริมให้ผู้ใดปฏิบัติในสิ่งที่มีหลักฐาน — แม้จะจากการกียาสก็ตาม — ว่า ท่านนบียั้นรังเกียจ ... ทว่า จะส่งเสริมให้รักท่านด้วยการปฏิบัติตามซุนนะฮ์ของท่านเท่าที่สามารถจะทำได้ และอย่าไปกระทำการที่ท่านห้ามหรือรังเกียจเป็นอันขาด, .. และวิธีการให้ความสำคัญกับ “วันเกิด” ของท่านก็คือ ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามซุนนะฮ์ที่มีรายงานว่า ท่านเคยปฏิบัติในวันนั้น .. คือ การ “ถือศีลอด” ในวันจันทร์อันเป็นวันเกิดของท่าน ดังหะดีษที่ผ่านมาแล้วในหน้าที่ 17 ...

เมื่อ พูดถึงเรื่องการยืนเพื่อให้เกียรติ ก็นึกขึ้นมาได้ว่า มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวว่า การลุกขึ้นยืนเพื่อให้เกียรติผู้ที่ “มีเกียรติ” นั้น เป็นเรื่องที่อิสลามส่งเสริม โดยอ้างหะดีษบทหนึ่งมาเป็นหลักฐาน คือคำพูดของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะซัลลัม ที่กล่าวว่า ... قُومُوا لِسَيِّدِكُمْ ... ซึ่งมีความหมายว่า “จงลุกขึ้นยืนให้เกียรตินายของพวกเขา” ...

ความจริง ตำนวนดังกล่าวข้างต้นนี้ ไม่มีปรากฏอยู่ในรายงานใดของผู้ที่บันทึกหะดีษบทนี้ทั้งสิ้น ! ... ทว่า, ตำนวนที่ถูกต้องจากทุกๆ กระแสที่รายงานมาตรงกันก็คือ ท่านศาสดา ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะซัลลัม ได้กล่าวว่า ...

قُومُوا إِلَى سَيِّدِكُمْ ...

... ซึ่งมีความหมายว่า “จงลุกขึ้นไปหานายของพวกเขาท่านซี”

สำนวนที่ว่า قَوْمُوا إِلَىٰ سَيِّدِكُمْ กับสำนวนที่ว่า قَوْمُوا لِسَيِّدِكُمْ แม้จะมีความหมายในเชิงคำสั่งเหมือนกัน คือให้ยืนขึ้น, ให้ลุกขึ้น .. แต่เจตนารมณ์จากคำสั่งดังกล่าวจะแตกต่างกัน คือสำนวนแรก เป็นคำสั่งให้ลุกขึ้นยืนให้เกียรติ แต่สำนวนที่สอง เป็นคำสั่งให้ลุกขึ้นไปหา เพื่อให้ความช่วยเหลือ .. ซึ่งมีปรากฏชัดเจนในบางรายงานของท่านอิหม่ามอะหมัด ดังจะได้กล่าวถึงต่อไป ...

หะดีษบทนี้ ถูกบันทึกโดยท่านบุคอรี หะดีษที่ 6262, ท่านอบู ดาวูด หะดีษที่ 5215, ท่านอะหมัด เล่มที่ 2 หน้า 22, 71, และท่านอบูยะฮะลาใน “อัล-มุสนัด” ของท่าน โดยรายงานมาจากท่านอบูสะอีด อัล-คุดรี ร.ฎ. ด้วยสำนวนที่สองทั้งหมดดังได้กล่าวมาแล้ว ...

เหตุการณ์อันเป็นที่มาของหะดีษข้างต้นนี้ เกิดขึ้นในเดือนชุลเกาะดะฮ์ ฮิจญะเราะฮ์ศักราชที่ 5 .. ตรงกับเดือนเมษายนของปี ค.ศ. 627 .. หลังจากสงครามคอนดัก (สงครามสนามเพลาะ, หรืออีกนัยหนึ่ง สงครามพันธมิตร ที่เกิดขึ้นก่อนหน้านั้นในเดือนเซาวาลปีเดียวกัน) จบสิ้นลง ...

เมื่อพวกอูรบุรุษและพวกพันธมิตรอันได้แก่พวกยิวกลุ่มต่างๆแห่งนครมะดีนะฮ์ที่หวังจะรุม “กินโต๊ะะ” ท่านนบีและบรรดามุสลิมในนครมะดีนะฮ์ได้ล่าถอยกลับไป หลังจากได้ปิดล้อมมุสลิมที่นอกนครมะดีนะฮ์อยู่ประมาณ 15 วัน แต่ต้องเผชิญกับยุทธวิธีอันชาญฉลาดของท่านศาสดา คือ การขุดสนามเพลาะ (คอนดัก) ป้องกันตนเองตามคำแนะนำของท่านซัลมาน อัล-ฟาริซีจนทำให้พวกนั้นไม่สามารถรูกล้ำเข้ามาได้ และสุดท้าย ก็ต้องผจญกับพายุอันรุนแรงและหนาวเย็นพัดกระหน่ำซ้ำเติมอีก ท่านอบูซุฟยาน บิน หุรัยบ์ แม่ทัพกูเรซจึงต้องยอมเลิกทัพกลับไปด้วยความผิดหวัง ...

เมื่อกลับเข้าไปในเมือง ท่านศาสดาก็ได้รับบัญชาจากพระองค์อัลลอฮ์ ช.บ. ผ่านทางท่านญิบรีล ให้รับจัดการชำระบัญชีแค้นกับพวกยิวเผ่าบะนีญุร็อยซะฮะฮ์ ซึ่งเคยมีพันธะสัญญาร่วมกันกับมุสลิม แต่กลับทรยศด้วยการไปเข้าร่วมกับพวกกูเรซมาสู้รบกับมุสลิมในสงครามคอนดักด้วย และเมื่อพวกกูเรซเลิกทัพถอยไป พวกยิวเผ่าบะนีญุร็อยซะฮะฮ์

กูร็อยเซาะฮ์ ก็รีบเสริมและยึดป้อมค่ายของพวกตนเป็นที่มั่น เพราะแน่ใจว่า จะต้องถูก กองทัพมุสลิมตามมาคิดบัญชีแน่นอน ...

กองทัพมุสลิมจำนวน 3,000 คน ได้ปิดล้อมป้อมค่ายของพวกยิวเผ่าบเนียกูร็อยเซาะฮ์อยู่ 25 วัน พวกนั้นจึงยอมจำนน แต่มีข้อแม้ว่า จะต้องให้ท่านสะอัด บิน มุอาซ อดีตหัวหน้ายิวเผ่าเฮาซซึ่งเป็นพันธมิตรกันกับยิวเผ่าบเนียกูร็อยเซาะฮ์ เป็นผู้พิจารณา ตัดสินความผิดของพวกตน ซึ่งท่านศาสดา ค็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะซาลามก็ยินยอม ..

ตอนนั้น ท่านสะอัด บิน มุอาซ ซึ่งเป็นแม่ทัพมุสลิมคนหนึ่งในสงครามคอนคัก ได้รับบาดเจ็บสาหัสเพราะเส้นเลือดใหญ่ที่แขนขาดจากคมธนูของฝ่ายข้าศึก และกำลังพักรักษาตัวอยู่ที่กระโจมในมัสญิดของท่านนบี ค็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะซาลาม ภายใต้การรักษาพยาบาลของของท่านรุฟัยดะฮ์ สตรีมุสลิมที่ทำหน้าที่เป็นพยาบาลคอยรักษา ทหารมุสลิมที่ได้รับบาดเจ็บจากการสู้รบ ...

ท่านอิหม่ามอะหมัด ได้บันทึกเหตุการณ์ตอนนีในหนังสือ “อัล-มุสนัด” ของท่าน เล่มที่ 6 หน้า 142 โดยรายงานมาจากท่านหญิงอาอิชะฮ์ ร.ฎ. ว่า ...

وَبَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى سَعْدِ بْنِ مُعَاذٍ، فَأَتَى بِهِ عَلَى حِمَارٍ عَلَيْهِ أَكْفٌ مِنْ لَيْفٍ، وَقَدْ حُمِلَ عَلَيْهِ فَلَمَّا طَلَعَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : قَوْمُوا إِلَى سَيِّدِكُمْ فَأَنْزِلُوهُ ...

“ท่านรอซูลุลลอฮ์ ค็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะซาลาม จึงให้คนไปตามท่านสะอัด บินมุอาซมา ท่านจึงถูกนำไปวางบนหลังลาซึ่งมีอานทำด้วยไผ่ถัก และถูกบรรทุกมาบนหลังลานั้น เมื่อท่านมาถึง ท่านศาสดา ค็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะซาลาม ก็กล่าว (แก่บรรดาเศาะหาบะฮ์ที่นั่งอยู่ร่วมกับท่าน ณ ที่นั้น) ว่า .. “พวกท่านจงลุกขึ้นไปหานายของพวกท่าน แล้วประคองเขาลงมาซิ” ...

จากข้อความของหะดีษข้างต้นนี้ที่บ่งบอกชัดเจนว่า คำสั่งของท่านนบีที่ใช้ให้เศาะหาบะฮ์ลุกขึ้น มิใช่เพื่อแสดงความเคารพ, แต่เป็นการลุกขึ้นไปช่วยเหลือและประคองท่านสะอัด บินมุอาซซึ่งกำลังบาดเจ็บสาหัสจากหลังลา ผมจึงคิดว่า ถ้าเราไม่ “รู้” ที่จะเอาชนะคะคานกันเกินไป ก็คงไม่มีใครอ้างเอาหะดีษบทนี้มาเป็นหลักฐานเรื่องอื่นให้เกียรติกันอีก ...

สรุปแล้ว ผมไม่เห็นด้วยกับการแสดงความรักต่อท่านนบีด้วยการจัดงานเมาลิดเพื่อฉลองวันเกิดให้ท่าน, และไม่เห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่า การจัดงานเมาลิด เป็นบิอะฮ์หะซะนะฮ์ ตามบทบัญญัติ ทั้งนี้ เพราะ...

1. ผมถือว่า การจัดงานเมาลิด เป็นการ “เลียนแบบ” การจัดงานวันคริสต์มาสของชาวคริสต์ อันเป็นเรื่องที่ท่านศาสดาห้าม ...

2. ผมถือว่า การจัดงานเมาลิดเพื่อฉลองวันเกิดให้ท่านอย่างใหญ่โตมโหฬารอย่างที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ เป็นการกระทำที่ท่านนบีรังเกียจยิ่งกว่าการยืนให้เกียรติท่าน .. ตามหลักการ **قِيَاسُ أَوْلَى** ที่อธิบายผ่านมาแล้ว ... และ

3. ความเข้าใจที่ว่า การจัดงานเมาลิด เป็นบิอะฮ์หะซะนะฮ์ตามบทบัญญัติ เป็นการค้านกับหะดีษเศาะเหียะฮ์ที่ท่านนบีกล่าวว่า ทุกๆบิอะฮ์ (ตามบทบัญญัติ) เป็นความหลงผิด ...

ส่วนวิธีแสดงความรักและให้เกียรติกับท่านนบีที่ถูกต้องตามซุนนะฮ์ และถูกต้องตามคำสั่งของพระองค์อัลลอฮ์ ซ.บ. ก็คือ ...

1. ปฏิบัติตามซุนนะฮ์ของท่านอย่างเคร่งครัดเท่าที่สามารถจะทำได้, ฟื้นฟูซุนนะฮ์ของท่านที่ถูกมนุษย์บางกลุ่มทำลายไป, หลีกเลียงจากการปฏิบัติในสิ่งที่ท่านห้ามหรือมีหลักฐานว่า ท่านรังเกียจในทุกๆกรณี ...

2. การให้ความสำคัญกับ “วันเกิด” ของท่านตามซุนนะฮ์ ก็คือ การถือศีลอดในวันที่ตรงกับวันเกิดของท่าน (ซึ่งไม่มีข้อขัดแย้งกันเลย) คือวันจันทร์ ...

ส่วนความเชื่อที่ว่า วันเกิดของท่านตรงกับวันที่ 12 เดือนรอบีอุลเอาวัลนั้น เป็นเพียงหนึ่งจากหลายๆทัศนะในเรื่องนี้ ซึ่งยังมีความขัดแย้งกันอยู่มากกว่า วันเกิดของท่านคือวันใดกันแน่ระหว่างวันที่ 2, วันที่ 8, วันที่ 10, วันที่ 12, วันที่ 17, วันที่ 18, ของเดือนรอบีอุลเอาวัล, และนักวิชาการบางท่านก็ยังมีความเชื่ออีกว่า วันเกิดของท่านศาสดาคือวันที่ 12 เดือนรอมะฎอน ... ดังรายละเอียดที่ท่านอัษ-ชะฮะบีได้บันทึกไว้ในหนังสือ “อัล-บิอะฮ์ วัล-นิฮาเยฮ์” เล่มที่ 1 ส่วนที่ 1 หน้า 662-664 ...

ความขัดแย้งดังกล่าวมานี้ จึงเป็นอุปสรรคต่อการที่จะไปกำหนดว่า วันใดและเดือนใด คือวันเกิดและเดือนเกิดอันแท้จริงของท่านศาสดากันแน่ ? ...

.....วัลลอฮุ อะอูลัม

อีกเรื่องหนึ่งที่ผมขออนุญาตขยายรายละเอียดเพิ่มเติมจากคำกล่าวในหน้า 11

ที่ผ่านมาแล้ว ก็คือ การรวมกลุ่มกันกล่าวซิกะรุลลอฮ์, และการห้ามปรามของท่านอิบนุ มัสอูด ร.ฎ. ต่อกลุ่มชนที่ “ร่วมกันซิกะรุลลอฮ์” ในมัสญิดแห่งหนึ่งว่าเป็นการอูตริ ...

หะดีษเรื่องท่านอิบนุ มัสอูด ร.ฎ. กล่าวดำหนากลุ่มชนที่ร่วมกันกล่าวซิกะรุลลอฮ์ ด้วยวิธีการที่พวกเขากำหนดขึ้นมา ... ดังการบันทึกของท่านอัค-ดารีมีย์ ที่กล่าวมานั้น เป็นหะดีษที่สายรายงานถูกต้อง (صَحِيح) ดังการวิจารณ์ของท่านอัล-อัลบานีย์ในหนังสือ “อัศ-เศาะหีหะฮ์” ของท่าน เล่มที่ 5 หน้า 11 หรือหะดีษที่ 2005 ...

ดังนั้น ข้อเขียนในเว็บไซต์หนึ่ง ที่อ้างว่า หะดีษบทนี้เฎาะอีฟ เพราะในสาย รายงานของหะดีษนี้ มีผู้รายงานที่เฎาะอีฟอยู่ 2 ท่าน คือ ท่าน “อัล-หะกัม บิน อัล-มุ บาร็อก” และท่าน “อัมร์ บิน ยะหฺยา บิน สะลิมะฮ์” ... โดยอ้างการวิจารณ์ของ ท่านอัช-ชะฮะบียฺจากหนังสือ “อัล-มิซาน”, .. ท่านอิบนุ อุดัยยฺ จากหนังสือ “อัล-กามิล ๔” .. และท่านอิบนุหะญูร อัล-อัศเกาะลانىฺจากหนังสือ “ลิสานүүл มิซาน” นั้น ... จึง รับฟังไม่ขึ้น ...

เพราะการวิจารณ์ประวัติของผู้รายงานทั้ง 2 ท่านนั้น เมื่อได้ไปตรวจสอบดูแล้ว พบว่า “ผู้วิจารณ์” ที่ถูกอ้างถึงมี 2 ท่าน คือ ท่านอิบนุ อะดัยยฺและท่านยะหฺยา บิน มุอิน โดยที่ผู้วิจารณ์ทั้ง 2 ท่านนั้น **ไม่ได้อธิบายจุดบกพร่องของท่านอัล-หะกัม และท่าน อัมร์ ไว้เลยว่า บกพร่องอย่างไร ?** .. ขณะเดียวกันก็มีนักวิชาการอีกหลายท่านที่ให้ความ เชื่อถือต่อท่านอัล-หะกัม บิน อัล-มุบาร็อกและท่านอัมร์ บิน ยะหฺยา ...

ด้วยเหตุนี้ นักวิชาการหลายท่านจึงไม่ยอมรับข้อวิจารณ์ของท่านอิบนุอะดัยยฺและ ท่านยะหฺยา บินมุอินต่อบุคคลทั้ง 2 ดังกล่าว แม้กระทั่งท่านอัช-ชะฮะบียฺเองก็ตาม ..

ในรายของท่านอัล-หะกัม บิน อัล-มุบาร็อก นั้น ท่านอัช-ชะฮะบียฺ ได้กล่าวสรุป ในหนังสือ “มิซาน อัล-เอียะอูดิคาล” เล่มที่ 1 หน้า 579 ว่า وَهُوَ คือ “พอจะ เชื่อถือได้” .. (ซึ่งในเว็บไซต์ดังกล่าวก็ได้้นำเอาคำกล่าวนี้ของท่านอัช-ชะฮะบียฺ มาลง ประกอบไว้ด้วย แต่ผู้เขียนท่านนั้นคงไม่เข้าใจบทสรุปของท่านอัช-ชะฮะบียฺเอง) .. และ

ในหนังสือ “อัล-กาซิป” เล่มที่ 1 หน้า 183 ท่านอับ-ยะสะบียก็ได้กล่าวถึงท่านอัล-หะกัม ไว้อย่างชัดเจนยิ่งกว่าเดิมว่า .. **ثَقَّةٌ** .. คือ **เชื่อถือได้** ...

ส่วนในรายของท่านอัมรฺ บิน ยะหฺยานั้น ท่าน **ยะหฺยา บิน มูอีน** ถูกอ้างว่า เป็นผู้ไม่ให้ความเชื่อถือต่อท่านอัมรฺ บิน ยะหฺยา .. ดังข้อความและหนังสืออ้างอิงที่ปรากฏในเว็บไซต์ ซึ่งผมตรวจสอบแล้ว ถือว่าเป็นการคัดลอกมาอย่างถูกต้อง ... แต่เมื่อไปเปิดดูหนังสือ “อัล-ญุรฺ วัต-ตะอฺดีล” ของท่านอิบนุ อับียฺฮาติม อรฺ-รอชียฺ เล่มที่ 6 หน้า 269 กลับปรากฏข้อความว่า ..

قَالَ يَحْيَى بْنُ مُعِينٍ : عَمْرُو بْنُ يَحْيَى بْنِ سَلَمَةَ ثَقَّةٌ ...

“ท่าน ยะหฺยา บิน มูอีน กล่าวว่า : ท่านอัมรฺ บิน ยะหฺยา บินสะลิมะฮฺ เป็นผู้ **“เชื่อถือได้”** ...

สรุปแล้ว ทั้งท่านอัล-หะกัม บิน อัล-มุบาร็อก และท่านอัมรฺ บิน ยะหฺยา บิน สะลิมะฮฺ จึงเป็นผู้รายงานที่เชื่อถือได้ และหะดีษบทข้างต้นนั้นก็เป็หะดีษที่ถูกต้อง ..

เมื่อพูดมาถึงเรื่องการกล่าวชิกรู้ลลอฮ์ร่วมกัน ดังปรากฏในเว็บไซต์นั้น ผมก็อยากจะขอเรียนเพิ่มเติมว่า ...

เว็บไซต์ของคุณฟารูก นักศึกษาจากกรุงไคโร ที่อ้างว่า เพื่อจะแฉสิ่งที่พวกวะฮฺฮาบียบิดเบือนนั้น ผมไม่ทราบว่ คำว่า “วะฮฺฮาบีย” --- ที่ท่านใช้คำนี้ประณามผู้ที่มีทัศนคติในเรืองศาสนาไม่ตรงกับท่าน --- บ่อยๆนั้น ท่านทราบประวัติของเขาหรือไม่ว่าเป็นใคร ? มีหลักอะกีดะฮ์อย่างไร ? มีแนวปฏิบัติในเรืองศาสนาอย่างไร ? ...

ถ้าท่านอ้างว่าทราบประวัติมาเป็นอย่างดีแล้ว อย่างน้อยที่สุดท่านก็คงจะไม่ปฏิเสธว่ ท่านมุหัมมัด บิน อับดุลวะฮฺฮาบผู้นี้ -- ที่ท่านเรียกแนวคิดของเขาและบรรดาผู้ที่เชื่อถือเขาด้วยความอคติและอย่างดูแคลนว่ เป็นพวกวะฮฺฮาบียนั้น -- ถือหลักปฏิบัติฟิกฮ์ ตามทัศนะของท่านอิหม่ามอะหฺมัด อิบนุ หัมบัล ..

และท่านอิหม่ามอะหฺมัด อิบนุ หัมบัลผู้นี้ คือหนึ่งในสี่อิหม่ามที่หนังสือฟิกฮ์ มัสฮับชาฟีอียฺแทบทุกเล่มกล่าวยอมรับว่ **كُلٌّ مِنَ الْأَئِمَّةِ الْأَرْبَعَةِ عَلَى الصَّوَابِ** .. แต่ละท่านจากอิหม่ามทั้งสี่ท่านนั้น ล้วนอยู่บนแนวทางที่ถูกต้งทั้งสิ้น ใช่หรือไม่?...

ก็เมื่อท่านมุหัมมัด บิน อับดุลวะฮ์ฮาบถือหลักปฏิบัติตามแนวทางของท่านอิหม่ามอะหฺมัดอันได้รับการยอมรับแล้วว่าเป็นแนวทางที่ถูกต้อง เหตุใดพวกท่านจึงไปกล่าวในลักษณะถูกเหยียดหยามท่านตลอดเวลาด้วยคำว่า วะฮ์ฮาบีย์ ? ...

หรือพวกท่านเข้าใจว่า สิ่งที่พวกท่านถือปฏิบัติอยู่เท่านั้น คือสิ่งที่ถูกต้องที่สุด ...

ใครที่ปฏิบัติไม่เหมือนพวกท่าน ก็จะต้องถูกประณาม, ถูกดูหมิ่นดูแคลนด้วยคำว่า “วะฮ์ฮาบีย์” หรือคำว่า “หุกัมมุดา” .. ตลอดเวลา ไม่ว่าผู้ใดจะปฏิบัติตามแนวทางของท่านอิหม่ามอะหฺมัดฟีอี, อิหม่ามมาลิกีย์, หรืออิหม่ามหัมบะลีย์ ที่นักวิชาการฟิคว์แห่งมัซฮับฮาฟีอีของท่าน ยอมรับแล้วว่า ถูกต้อง ...

หลายครั้งที่ผมเจอข้อเขียนในเว็บไซต์ของผู้ที่น่าจะเป็น “ปัญญาชน” เหล่านี้ ที่เขียนในลักษณะยกตนข่มท่าน หรือก้าวร้าวต่อนักวิชาการ, ทั้งในอดีตหรือปัจจุบันที่โลกมุสลิมต่างก็ยอมรับ เพียงเพราะพวกท่านมีทัศนะบางอย่างเรื่องศาสนาไม่ตรงกับตนเองเท่านั้น ...

ก็อยากจะขอแนะนำพวกท่านนักศึกษาดังกล่าวนี้อีกว่า วิชาการของพวกท่านที่อาจจะหลงตนเองว่า มีมากมายมหาศาลแล้วนั้น ที่จริงยังห่างชั้นกับบรรดานักวิชาการที่พวกท่านก้าวร้าวต่อพวกเขามากมายนัก ...

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของวิชาการหะดีษ ที่ผมเห็นว่าพวกท่านยังอยู่ในระดับ “ประถม” ด้วยซ้ำไป ...

จะอย่างไรก็ตาม นักวิชาการทุกท่านทั้งอดีตและปัจจุบัน ไม่ว่าท่านจะปราดเปรื่องในวิชาการสักปานใด แต่พวกท่านก็คือปุถุชน ย่อมมีผิดหรือถูกได้เช่นกัน ดังนั้น เมื่อผู้ใดเห็นว่า คำกล่าวใดหรือหลักฐานใดของพวกท่านไม่ถูกต้อง เขาก็มีสิทธิจะนำเสนอข้อมูลที่เห็นว่าถูกต้องกว่า มาชี้แจงหักล้างทัศนะหรือหลักฐานของพวกท่านได้ตามหลักวิชาการ ซึ่งก็ไม่ถือว่าเป็นการลบหลู่พวกท่านแต่อย่างใด ...

แต่การหักล้างกันด้วยหลักวิชาการ จะแตกต่างกับวิธีการกล่าวโจมตีหรือเสียดสีตัวท่านด้วยความอคติที่ผสมผสานกับความอวิชาของตนเอง, อย่างที่มีปรากฏอยู่ในเว็บไซต์เหล่านั้น เพราะสิ่งนี้มีใช่เป็นมารยาทที่ “นักวิชาการจริงๆ” จะพึงกระทำ ...

ถ้าหรับเรื่องการกล่าวชikrullatในลักษณะรวมกลุ่มนั้น ผมไม่เคยทราบมาก่อนเลยว่า จะมี “วะฮ์ฮาบียฺ” ของท่านคนใดกล่าวคัดค้านมัน “โดยปราศจากเงื่อนไข” ว่าเป็นเรื่องบิดอะฮ์หรือต้องห้าม ... ทั้งนี้ ก็เพราะหะดีษเรื่องความประเสริฐของการชikrullatในลักษณะดังกล่าว ถูกบันทึกมาด้วยสายรายงานที่ถูกต้องจากท่านมุสลิม, ท่านอัต-ติรมิซียฺ, ท่านอัล-หากิม ดัง “บางส่วน” ที่ท่านได้นำเสนอไปแล้วในเว็บไซต์ของท่าน ...

แต่ประเด็นสำคัญก็คือ ท่านเข้าใจหรือเปล่าว่า “ชikrullatรวมกลุ่ม” ลักษณะใด, ในสถานที่ใด, มีเจตนาเช่นไร ? .. ที่ท่านบียฺ คีอัลลัลลอฮุ อะลยฮิวัชชะลัมกล่าวส่งเสริมให้กระทำ .. ตามหลักฐานที่ท่านนำมาอ้าง ? ...

ถ้าท่านไม่ทราบ ผมก็จะขอบอกให้เอาบุญก็ได้ว่า การชikrullatรวมกลุ่มที่ถูกต้องตามบทบัญญัติ (ซึ่งก็มีอยู่ในหลักฐานที่ท่านนำมาอ้างนั้นแหละ) จะต้อง ...

1. ไม่ใช่การชikrullatด้วย “วิธีการ” แปลกๆที่ถูกกำหนดกันขึ้นมาเอง (ดังการห้ามในหะดีษของท่านอับนุ มัสอูด ร.ฎ. ที่ท่านกล่าวว่าเป็นหะดีษเฉพาะอิฟบเท่านั้น) ...

2. เป็นการชikrullat — ไม่ว่าจะเป็นอย่างใด — ในลักษณะสงบเงียบ, เบา, และสำรวม .. (ดู “มุสลิม” หะดีษที่ 44/2704) ...

3. ให้ทำในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการกล่าวถึงพระนามอันยิ่งใหญ่ของพระองค์อัลลอฮ์ ซ.บ. เช่น มัสญิด, โรงเรียน, บาแล เป็นต้น (ดู “มุสลิม” หะดีษที่ 38/2699, .. หะดีษที่ 40/2701, .. และหนังสือ “ซุรุมุสลิม” ของท่านอิหม่ามนะวะวี เล่มที่ 9 ส่วนที่ 17 หน้า 21) ...

4. เป็นการชikrullatที่มีเป้าหมายเพื่อ “ขอบคุณพระองค์อัลลอฮ์ ซ.บ.” และ “ด้วยความบริสุทธิ์ใจ (อิคลาศ)” เท่านั้น .. (ดังหะดีษของท่านมุอาวิยะฮ์ที่ท่านได้นำลงในเว็บไซต์ อันเป็นหะดีษที่ถูกบันทึกโดยท่านมุสลิม หะดีษที่ 40/2701, และท่านอัต-ติรมิซียฺ หะดีษที่ 3439 จากหนังสือ “ตัวะห์ฟะตุล อะหวัชะยฺ”) .. และผมก็ขอเสนอคำแปลของท่านเองจากหะดีษบทนั้นที่ว่า ...

“แล้วท่านร่อซูลุลลอฮ์กล่าวว่า อะไรที่ทำให้พวกท่านนั่งอยู่หรือ ? บรรดาซอฮาบะฮ์กล่าวว่า เราได้นั่งเพื่อกล่าวชikrullat และทำการสรรเสริญอัลลอฮ์ต่อสิ่งที่พระองค์ทรงชี้นำกับเราไปยังอิสลาม และสิ่งที่พระองค์ทรงประทานความโปรดปราน

แก่เรา ท่านร่อซูลุลลอฮ์ (ซ.ล.) กล่าวว่า อัลลอฮ์! ไม่มีอะไรทำให้พวกท่านนั่ง นอกจาก ดั่งกล่าวนั้น คือกหรือ? พวกเขากล่าวว่า อัลลอฮ์! ไม่มีอะไรที่ทำให้เรานั่งอยู่เว้นแต่สิ่ง ดั่งกล่าวนั้น

เพราะฉะนั้น หวังว่าท่านคงจะได้รับรู้ความจริงจากข้อมูลเหล่านี้ว่า การ ชิกรุลลอฮ์รวมกลุ่มที่ “ถูกต้องตามบทบัญญัติ” จริงๆนั้น คงไม่มี “วะฮ์ฮาบีย” ปัญญาอ่อนคนไหนจะกล้าไปคัดค้านได้หรอก นอกจากการชิกรุลลอฮ์ประเภทที่ถูกอุตริ วิธีการแปลกๆขึ้นมา อย่างเช่นชนบางกลุ่มที่ปากกล่าวชิกรุลลอฮ์ไปพร้อมกับการ กระโดดโลดเต้นไป, หรือบางกลุ่มที่รวมตัวกันตะเบ็งเสียงชิกรุลลอฮ์พร้อมๆกัน จนมัสติญ์แทบพัง, หรือประเภทไปรวมกลุ่มชิกรุลลอฮ์กันในป่าช้า, หรือประเภท รวมกลุ่มชิกรุลลอฮ์กันที่บ้านคนตายเพื่อ “ส่งบุญ” ให้แก่คนตาย, หรือเพื่อหวังจะ ได้รับ “ค่าจ้าง” จากญาติของคนตาย เป็นต้น ...

ชิกรุลลอฮ์รวมกลุ่มในลักษณะดังกล่าวเหล่านี้แหละที่พวก “วะฮ์ฮาบีย” ของ พวกท่านคัดค้าน ซึ่งผมก็เห็นด้วยว่าเป็นเรื่องถูกต้อง ...

หรือหากพวกท่านมีหลักฐานว่า การชิกรุลลอฮ์รวมกลุ่มในลักษณะดังกล่าว เป็น เรื่องที่อิสลามส่งเสริมให้ปฏิบัติ ก็โปรดชี้แจงหลักฐานมาเพื่อเป็นวิทยาทานแก่ผู้ที่ยังไม่ รู้อย่างผม จะเป็นพระคุณมาก ...

วัลลอฮุ อะอูลัม.

وصلی اللہ علی خیر خلقہ سیدنا محمد، وعلی آلہ وصحبہ وسلم.